

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIğI
Tarım Reformu Genel M¼d¼rl¼đ¼

**KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ
KAPSAMINDA TARIMA DAYALI
EKONOMİK YATIRIMLARIN
DESTEKLENMESİ
2022-2023 BAŞVURU DÖNEMİ**
Tebliğ No: 2020/24

**(I)
UYGULAMA ESASLARI**

Bakanlık bu Program için tahsis edilen b¼t¼cenin tamamını kullandırmama, Tebliğ kapsamında belirtilen her bir yatırım alanına uygun g¼rd¼đ¼ tutarda destek sağlama ya da hiç destek sağlamama ve bu uygulama esaslarında değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
1. DAYANAK VE TANIMLAR	5
1.1. DAYANAK	5
1.2. TANIMLAR	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
2. BAŞVURU SAHİPLERİ VE YATIRIMCILAR.....	5
2.1. BAŞVURU SAHİPLERİ VE YATIRIMCILARIN SORUMLULUKLARI	5
2.2. UYGUN OLMAYAN BAŞVURU SAHİPLERİ.....	6
3. YATIRIM YERİ	7
3.1. Yatırım YeriNE İLİŞKİN GENEL Hususlar.....	7
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	8
4. YATIRIM KONULARI.....	8
4.1. YATIRIM KONULARINA İLİŞKİN GENEL HUSUSLAR.....	8
4.2. YATIRIM KONULARI	8
4.2.1. Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Dondurulması, Paketlenmesi ve Depolanması	8
4.2.2. Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar.....	12
4.2.2.1. Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlara İlişkin Özel Hususlar.....	18
4.2.3. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar	19
4.2.4. Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar	20
4.2.5. Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübrenin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar	21
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	22
5. GİDER KALEMLERİ.....	22
5.1. HİBE DESTEĞİ VERİLEN GİDER KALEMLERİ.....	22
5.1.1. İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ	22
5.1.2. MAKİNE, EKİPMAN VE MALZEME ALIM GİDERLERİ	23
5.2. AYNİ KATKILAR.....	23
Altıncı BÖLÜM	24
6. BAŞVURU AŞAMASI.....	24
6.1. BAŞVURU ZAMANI	24
6.2. BAŞVURULACAK ADRES	24
6.3. BAŞVURU ŞEKLİ.....	24
A- Veri Giriş Sistemi Üzerinden Başvuru Yapılması.....	24
6.4. BAŞVURU NUMARASI.....	25

YEDİNCİ BÖLÜM.....	27
7. BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	27
7.1. BAŞVURULARIN İDARİ UYGUNLUK İLE BAŞVURU SAHİBİ VE PROJENİN UYGUNLUĞU AÇISINDAN İNCELENMESİ	27
7.2. DEĞERLENDİRME SONUÇLARININ AÇIKLANMASI	27
SEKİZİNCİ BÖLÜM.....	27
8. SATIN ALMA	27
DOKUZUNCU BÖLÜM	28
9. HİBE SÖZLEŞMESİ	28
9.1. HİBE SÖZLEŞMESİ.....	28
9.2. HİBE SÖZLEŞMESİ AŞAMASINDA SUNULMASI GEREKEN BELGELER.....	29
9.3. HİBENİN NİHAİ TUTARI.....	30
9.4. HİBE SÖZLEŞMELERİNDE TEMİNAT ALINMASI.....	30
9.5. HİBE SÖZLEŞMESİNDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER	30
9.6. HİBE SÖZLEŞMESİNİN FESHİ	31
9.7. HİBE SÖZLEŞMESİNİN TASFİYESİ.....	31
ONUNCU BÖLÜM	32
10. PROJE UYGULAMA AŞAMASI.....	32
10.1. Proje uygulama durumuna ilişkin rapor düzenlenmesi	32
10.1.1. Başlangıç raporu	32
10.1.2. İlerleme raporları.....	32
10.1.3. Nihai rapor	32
10.2. YATIRIMIN TAMAMLANMASI	33
10.3. DEĞİŞİKLİKLER	33
10.3.1. BÜTÇE İÇİ DEĞİŞİKLİKLER	33
10.3.2. SERMAYE PAY ORANI VE İSİM DEĞİŞİKLİĞİ	33
ON BİRİNCİ BÖLÜM.....	34
11. ÖDEMELER	34
11.1. ÖDEME ÖNCESİ YERİNDE KONTROLLER	34
11.2. ÖDEMELER	35
11.3. Ödeme Usulleri	37
11.3.1 Kredi Kartı ile Ödeme	37
ON İKİNCİ BÖLÜM	37
12. DENETİM VE İZLEME.....	37
12.1. PROJE UYGULAMALARININ DENETİMİ VE İZLENMESİ	37
ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	38

13. EKLERE AİT LİSTE	38
13.1. HİBE BAŞVURU FORMUNUN EKLERİNE AİT LİSTE	38
13.1.1. Yatırım Projesi ve Başvuru Sahibi ile İlgili Bilgi ve Belgeler.....	38
13.1.2. Proje Bütçe Tabloları	38
13.1.3. Yatırım İşletme Planı Dosyası	38
13.1.4. Hibe Sözleşmesi.....	38
13.1.5. Destekleyici Belgeler	38

Not: İçindekiler menüsünde CTRL tuşuna basılı tutarak listeden gitmek istediğiniz konuya tıklamanız gerekmektedir. CTRL Tuşu kullanmadan listede gezinmek istemeniz halinde Dosya>Seçenekler>Gelişmiş sekmesinden “Köprü izlemek için CTRL+Tıklama kullan” seçeneği kapalı olmalıdır.

Tebliğ’de yer alan tanımlar ve hükümlere bu uygulama esaslarında ayrıca yer verilmemiştir.

2022-2023 başvuru dönemi için Resmî Gazete’de yayımlanan Tebliğ’e ek olarak www.tarimorman.gov.tr adresinde yayımlanan güncel uygulama rehberi, Genel Müdürlük talimatları ve duyurular da dikkate alınmalıdır.

Bu uygulama esaslarında geçen “Tebliğ” ibaresi 2020/24 No.lu Tebliğ’i ifade etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. DAYANAK VE TANIMLAR

1.1. DAYANAK

Bu uygulama esasları; 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 19 uncu maddesi ile 27/7/2020 tarihli ve 2800 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar hükümlerine dayanılarak hazırlanan ve 21/11/2020 tarihli ve 31311 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tebliğ'in 50 nci maddesi gereğince hazırlanmıştır.

Bu uygulama esasları, Tebliğ'de belirtilen genel uygulama usul esaslarını belirler Tebliğ'de ve güncel uygulama rehberinde yer almayan hususlarda ulusal mevzuat hükümleri ile Genel Müdürlüğün görüş ve talimatları geçerlidir.

1.2. TANIMLAR

Bu rehberde geçen;

- a) İzleme süresi: Nihai ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 3 (üç) yıllık süreyi,
- b) Karkas: Kasaplık hayvanın kanın akıtıldıktan, yüzüldükten, iç organları boşaltılıp baş ve ayaklarından ayrıldıktan sonra elde edilen gövdesini,
- c) Kesimhane: Etleri insan tüketimine uygun olan hayvanların kesim ve yüzüm işlemlerinin yapıldığı, iç organlarının çıkartıldığı, karkas ve sakatların soğutulduğu ve/veya dondurulduğu işletmeyi,
- ç) Tebliğ: 2020/24 No.lu Tebliğ'i,
- d) Tedarikçi: Program kapsamında hibe sözleşmesi akdedilen başvuru sahipleri tarafından yapılacak satın alımlara makine ekipman sağlayan kişi ve kuruluşları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

2. BAŞVURU SAHİPLERİ VE YATIRIMCILAR

2.1. BAŞVURU SAHİPLERİ VE YATIRIMCILARIN SORUMLULUKLARI

a) Başvuru sahipleri Tebliğ, Tebliğ uyarınca hazırlanan güncel uygulama rehberi ve kendilerine iletilen tüm dokümanlarda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hibe başvurusu ve eki dokümanı hazırlamak ve sunmakla yükümlüdürler. Bu dokümanlarda belirtilen nitelikleri taşıyan tüm gerçek ve tüzel kişiler başvuru sahibi olarak Program kapsamındaki hibe desteğinden yararlanmak amacıyla başvuruda bulunabilirler.

b) Herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunun kaynaklarından hibe desteği olarak proje gerçekleştiren yatırımcılar, hibe desteği aldıkları bu projeler için Tebliğ'in ilgili maddelerinde belirtilen süre kısıtlamalarına tabidirler.

c) Yatırımcı (Başvuru sahibi), Tebliğ ve uygulama esaslarında belirtilen ve sorumlu olduğu tüm belgeleri başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklemekle ve hibe sözleşmesi aşamasında idareye sunmakla yükümlüdür.

ç) Başvuru aşamasında başvuru sahibi tatbikat projesi sunmak zorunda değildir, avan proje sunulabilir. Ancak, hibe sözleşmesi aşamasında onaylanmış tatbikat projesinin sunulması zorunludur.

d) Başvuru sahibi tarafından avan projeye dayanılarak oluşturulacak hibeye esas proje tutarında oluşabilecek yanımlar ve sapmalardan proje sahibi sorumludur.

e) Yatırımcı, güncel uygulama rehberi ekinde yer alan taahhütnameleri veri giriş sistemine yüklemeli ve hibe sözleşmesi aşamasında ise noter onaylı taahhütnameleri il müdürlüğüne sunmalıdır.

f) Başvuru ve proje uygulama sürecinde ulusal mevzuat gereği alınması gereken yapı kullanma izni, işletme kayıt/şartlı onay/onay belgesi, çalışma izin belgesi, işyeri açma ve çalışma ruhsatı vb. tüm yasal izin ve ruhsatlardan başvuru sahipleri sorumludur. Yatırımcılar

bu belgelerden başvuru konularıyla ilgili olanları başvuru sırasında veri giriş sistemine yüklemelilerdir.

g) Proje sahipleri sözleşme imzalanmadan önce yatırımlarına başlayamazlar. Proje sahipleri uygun harcamalar kapsamında yapacakları alımlarda, Bakanlık web adresinde (www.tarimorman.gov.tr) yer alan satın alma rehberinde belirtilen hususlar çerçevesinde hareket etmelidirler.

ğ) Yatırımcı, il proje yürütme biriminin yapmış olduğu iş ve işlemlere itiraz edebilir. İtiraz, ödemeler ile yerinde kontrol bulguları ve sonuçları gibi işlemlere karşı yapılabilir.

h) Yatırımcı, itiraza konu olacak doküman eline ulaştıktan sonra 10 (on) gün içinde itiraz edebilir. İtirazlar, iadeli taahhütlü posta ile veya elden yatırımcının hibe sözleşmesi imzaladığı il müdürlüğüne gönderilmeli ve 10 uncu (onuncu) günün sonuna kadar postaya verilmiş olmalıdır. İl müdürlüğü değerlendirmesini yaparak sonucu yatırımcıya 15 (on beş) iş günü içinde yazılı olarak bildirir.

ı) Tüzel kişiler başvuruları ile birlikte, firmanın sermaye yapısı, miktarı ve faaliyetleri açısından nihai durumunu gösterir Ticaret Sicil Gazetesi ile güncel uygulama rehberinin yayımlandığı tarihten sonra Ticaret ve Sanayi Odasından alınmış faaliyet belgesini sunmalılardır.

i) Tüzel kişilerin, proje başvurusu yapılması, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetkili kurul ve/veya organlarından son başvuru tarihinden önce aldıkları yetki kararı ile yatırım yapma konusunda almış oldukları yönetim kurulu kararını proje başvurularında ibraz etmeleri gerekmektedir.

2.2. UYGUN OLMAYAN BAŞVURU SAHIPLERİ

a) Tebliğ'de **belirtilen hususların yanı sıra aşağıda belirtilen durumlardan herhangi birinin varlığında, diğer tüm koşullar sağlansa dahi başvuru sahipleri hibe desteğinden faydalandırılmazlar.**

1. Kamu görevi yürütenler, devlet memurları, kamu işçileri veya devlet üniversitelerinde görevli öğretim görevlileri,

2. Önceki tebliğler kapsamında hibe sözleşmesi imzalayan ancak güncel uygulama rehberinin yayımlandığı tarihe kadar yatırımını nihai rapora bağlayamayanlar,

3. Önceki tebliğler kapsamında hibe programından yararlanmış ancak fesih sürecinde projesi olanlar,

4. Türkiye Cumhuriyeti'nin yasal hükümleri uyarınca, sosyal sigorta primi veya vergi ödemesi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyenler,

5. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan ve organize veya örgütlü suçlardan dolayı hükümlü bulunanlar ve Türk Ceza Kanunu'nun 102 nci, 103 üncü ve 104 üncü maddelerinde düzenlenen suçlardan adli sicil kaydı olanlar,

6. Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra kendi isteği ile proje uygulamaktan vazgeçmesi nedeniyle projesi için fesih işlemi uygulanmış yatırımcılar hariç, önceki tebliğler kapsamında hibe programından yararlanmış ancak feshedilmiş proje başvuruları olan yatırımcılar 5 (beş) yıl süreyle

hibe desteğinden faydalanamazlar.

b) Aynı başvuru döneminde,

1) Tarımsal amaçlı birim kooperatif ve birlikler ile bunların üst birlikleri hariç, tüzel kişi olarak hibe başvurusunda bulunulması halinde ortaklar ayrıca çiftçi ve gerçek kişi olarak,

2) Tüzel kişi ortaklarının farklı tüzel kişilerle de ortaklıklarının olması halinde tüzel kişiler ayrı ayrı olarak,

3) Çiftçi, gerçek ve/veya tüzel kişilerin hibe başvurusunda bulunmaları halinde oluşturdukları ya da oluşturacakları farklı tüzel kişiler/ortaklar

ayrıca hibe desteğinden faydalanamazlar. Sonraki dönemlerde yapılacak başvurular için ise Tebliğde yer alan süre kısıtlarına uyulması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YATIRIM YERİ

3.1.YATIRIM YERİNE İLİŞKİN GENEL HUSUSLAR

a) Yatırım yeri Yapı Kullanma İzin Belgesi alınmasını gerektirmiyorsa il özel idaresinden/belediyeden alınan ilgili yapının teknik olarak ve diğer yasal düzenlemelerle uyumlu olduğunu gösteren imzalı, tarihli ve mühürlü “Yazılı İzin Belgesi” hibe sözleşmesi ekinde sunulmalıdır.

b) Eğer yatırım sit alanları, milli parklar, tabiat parkları, özel çevre koruma bölgesi gibi korunan bir alanda yapılacak ise ilgili kanun ve yönetmeliklere göre izin belgeleri alınmış olmalıdır.

c) Yeni tesis inşa edilecek tarım alanları veya mevcut işletmelerin genişletileceği/büyütüleceği tarım alanlarınının, 9/12/2017 tarihli ve 30265 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında izin belgeleri alınmış olması gereklidir.

ç) Kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyona yönelik başvurularda; yatırım yeri organize sanayi bölgesi, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi veya küçük ihtisas sanayi sitesinde ise işletmenin uygulayacağı yatırım konusu ile uyumlu olduğunu gösteren belgenin yukarıda belirtilen yatırım yerleriyle ilgili yönetim kurulundan alınması gerekir. Yatırım yerleri yukarıda belirtilen yerler dışında ise Yapı Kullanım İzin Belgesinin yatırım konusu ile uyumlu olduğunun tespitinde işletmenin yasal izin ve ruhsatları (İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı, İşletme Kayıt/Onay/Tescil Belgesi, Kapasite Raporu) dikkate alınır.

d) Yatırım yeri; organize sanayi bölgesi, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi ya da ihtisas küçük sanayi sitesinde yer alıyorsa ve tahsisli ise tapu takyidat belgesinin, tapu idaresi yerine yukarıda anılan idarelerden alınmış olması yeterlidir.

e) Yatırım yeri kiralık ise;

1. Kiralama süresi yatırım için başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en az 5 (beş) yılı kapsmalıdır.

2. Kira sözleşmesi noter tasdikli olmalıdır.

3. Kira sözleşmesi yerine tahsis/irtifak belgesi bulunması halinde bu belgeler ilgili kurum ve kuruluşun bağlı oldukları mevzuata göre alınır.

4. İnşai faaliyet içeren projelerde nihai raporda ödeme talep dosyası ekinde tapu üzerine işlenecek “başkasına ait olan bir arazideki inşaat üzerinde malik olma yetkisi veren” üst hakkı şerhi şartı aranır.

5. Yatırımcının nihai rapor aşamasında bu şarta uyacağına dair taahhüdü başvuru sırasında veri giriş sistemine yüklenir.

6. Başvuru sahibi adına, ilgili kurumlardan, mevzuatlarında aranılan şartların yerine getirilmesi halinde tahsis/irtifakın iptal edilmeyeceğine yönelik olarak alınacak resmi yazı üst hakkı şerhi için taahhütname yerine kullanılabilir. Resmi kurum ve kuruluşlardan alınan tahsis/irtifak süresi boyunca tahsis/irtifakın iptal edilmeyeceğine dair taahhütname ve/veya resmi yazılarda ayrıca noter tasdiki aranmaz.

7. Aynı parselin birden fazla kişi tarafından kiralanması suretiyle başvuru yapılması halinde; kiralanılan alan sunulan yatırım projesi için yeterli olmalıdır.

f) Yatırım yeri hisseli ise; hissedarlardan birisinin başvuruda bulunması halinde diğer hissedarların yatırımcıya muvafakat verdiklerini, sahibi oldukları arsa üzerinde inşaat yapılmasına rızaları olduğunu ve tesis faaliyete geçtikten sonra en az 5 (beş) yıl süreyle tesisin faaliyetine engel olabilecek ölçüde başka bir tesis kurmayacaklarını beyan ettikleri noter onaylı taahhütnamenin başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenmesi gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. YATIRIM KONULARI

4.1.YATIRIM KONULARINA İLİŞKİN GENEL HUSUSLAR

a) Aynı proje kapsamında farklı ürün ya da ürün gruplarının işlenmesi ve paketlenmesine yönelik proje teklifi yapılamaz. Örneğin, sütün işlenmesine yönelik faaliyette bulunan bir işletmede meyve, sebze gibi başka bir ürünün işlenmesi ya da paketlenmesi için proje başvurusu yapılamaz. Ancak ilgili mevzuata uygun olması koşuluyla soğuk hava depolarında farklı ürün ya da ürün gruplarının depolanmasına yönelik proje başvuruları kabul edilir.

b) Program kapsamında, büyük bir projenin kısmi gerçekleştirilmesi veya bölümler/üniteler şeklinde yapılmasına yönelik olarak hazırlanan proje başvuruları kabul edilmez.

c) Tebliğ kapsamındaki tüm yatırım konularında teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde başvuru yapılan proje sadece yenilenebilir enerji üretimi konusunda bütçelendirilmişse konu kodu YEÜ olmalıdır. Yenilenebilir enerji ile birlikte makine ekipman alımı ile inşaat işlerinin de bütçelendirilmesi halinde ise konu kodu; yatırım konusunun kodu (TÜİ-B, TÜİ-C, Tüy-A, Tüy-B vb.) olmalıdır. Tesiste bulunan yenilenebilir enerji üretimi ünitesine işletmenin kapasitesi ile orantılı olarak ek yapılmak istenmesi halinde yatırımın niteliği kapasite artırımı olarak seçilmelidir.

ç) Tütün birim kooperatiflerinin, birliklerinin ve bunların üst birliklerinin iştiğal konularında başvuruda bulunmaları halinde, Tütün Mamullerinin Üretim ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında üretim tesisi kurulmasındaki şartları sağlama koşuluyla alınan Sarmalık Kısılmış Tütün Mamulü Üretim Tesisi Kurma Uygunluk Belgesinin mevcut tesisin yapı kullanım izni ile uyumlu olduğu kabul edilir.

d) Yatırımın sadece makine ekipman alımını içermesi durumunda, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun geçici 16 ncı maddesine göre İmar Barışı kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Bakanlığın yetkilendirdiği kuruluşlardan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda tarım arazisi olarak tanımlanan yerler dışında kalan arazilerde ve sadece mevcut yapıları belgeleme maksadıyla alınmış "Yapı Kayıt Belgesi" kabul edilecektir. Makine ekipman alımı yanında yapı ruhsatı gerektirmeyen inşaat işleri olması durumunda, ilgili kurumlardan alınacak yapı ruhsatının alınmasına gerek olmadığına dair resmi yazı da başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenmelidir.

e) Projelerin uygun kabul edilebilmesi için ilgili yatırım konusuna ait konu kodu ile başvuru yapılması gerekir.

f) Doğal yapılar, depo kapsamında kabul edilmez.

g) Mevcut bir tesisin bir ünitesi olarak yapılacak çelik silo başvurularında mevcut tesise ait yapı kullanım izin belgesinin de başvuru ekinde sunulması gerekmektedir. Bu çelik silo inşaatı yapı ruhsatına tabi ise yapı ruhsatı başvuru ekinde sunulmalıdır.

ğ) İnşai faaliyetlerin maliyetleri güncel Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı birim fiyatlarını aşmamalıdır.

4.2.YATIRIM KONULARI

4.2.1. Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Dondurulması, Paketlenmesi ve Depolanması

a. Tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanması

1. Başvurular için konu kodu TÜİ-A olmalıdır.

2. Tıbbi ve aromatik bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

3. Tıbbi ve aromatik özelliği olan bitkilerin işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanması konularının tamamını içeren tesisin inşası ile makine ve ekipman alımı bir bütün olarak hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

4. **Destek kapsamında olan tıbbi aromatik bitkiler:** Adaçayı, alıç, aloe vera, altın otu, anason, aronya, aslanpençesi, aspir, biberiye, civanperçemi, çakşır, çemen, çobançantası, çörekotu, çöven, dağ çayı, defne, dereotu, devedikeni, domuz turpu, ebegümece, ekinezya, eşek hıyarı, fesleğen, geven, goji berry, göl soğanı, gümüş düğme, hardal, haşhaş, hatmi, hint yağı, hodan, hünnap, ıhlamur, ısırğan otu, kapari/kebere, karaasma, karabuğday, karahindiba, kekik, kırmızı biber, kısa mahmut, kimyon, kişniş, kuşburnu, kuzukulağı, lavanta, maydanoz, mayıs papatyası, melek otu, Meryem ana, mersin, meyankökü, nane, nezle otu, oğul otu, öksürük otu, pelin, pire otu, rezene, safran, salep, sarı kantaron, sarımsak, sumak, şerbetçiotu, şeker otu, şevketi bostan, üzerlik otu, vanilya, yaban mersini, yağ gülü, yüksükotu, zencefil ve zerdeçaldır.

b. Bitkisel ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanması

1. Başvurular için konu kodu TÜİ-B olmalıdır.

2. Bitkisel ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

3. Meyve ve/veya sebze kurutma tesisi projelerinin iklimlendirme unsurlarını içermesi şarttır.

4. Kabuk kırılma işlemine tabi tutulmuş sert kabuklu meyveler hariç ekonomik yatırım konularında, başka bir yatırım tesisinde ilk işlemesi yapılan mamul ürünün ikincil işlemesine ve paketlenmesine yönelik yatırımlar ile yurtdışında üretimi yapılan ürünlerin işlenmesine ve paketlenmesine yönelik yatırımlar hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

5. Zeytinyağı konusunda;

a) Yeni tesis ve kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğindeki başvurularda yapılması planlanan tesisin, iki fazlı sistem üretim prosesini içermesi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın Zeytinyağı Tesislerinde Oluşan Atık Suların Yönetiminde Uyulması Gereken Teknik Hususlar konulu 2015/10 sayılı genelgesindeki hususlara uygun olması ön koşuldur.

b) İki fazlı tesisler için kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular ya da üç fazlı tesislerin iki fazlı sisteme dönüştürülmesine yönelik kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular kabul edilecektir.

6. Un ve yem konularında; kapasite artırımı için depolama tesisi [çelik silo (konik/düz)] yapımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde proje başvurusu yapılabilir.

7. Kütlü pamuk konusunda; sadece kütlü pamuğu lif ve çiğit olarak ayırarak çırçırılama işini yapan makinelerle çırçır randımanının yükseltilmesi amacıyla yönelik teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde proje sunulabilecektir.

8. Çayın işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik olarak sadece 2/4/2012 tarihli ve 2012/3067 sayılı Çay Tarım Alanlarının Belirlenmesi ve Bu Alanlarda Çay Tarımı Yapan Üreticilere Ruhsatname Verilmesine Dair Karar'da yer alan illerdeki başvurular kabul edilir.

9. Fındığın işlenmesi, kurutulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik olarak sadece 13/10/2009 tarihli ve 2009/15531 sayılı Fındık Alanlarının Tespitine Dair Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar kapsamında yer alan illerdeki başvurular kabul edilir.

c. Hayvansal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanması

1. Konu kodu TÜİ-C olmalıdır.

2. Hayvansal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

3. Hibeden faydalanan yatırımcılar nihai ödeme için talepte bulduklarında; proje sonucu yapılan tesis, yürürlükte olan mevzuat ve/veya sözleşme sonrası yayımlanmış mevzuatla [5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu (Süt toplama merkezleri hariç), 25902 sayılı ve 10/8/2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik, 27/12/2011 ve 28155 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği] uyumlu olmalıdır.

4. Yatırımcılar mevcut işletmeleri için kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde başvuruda bulunmuşlarsa yukarıda belirtilen mevzuata uygun olarak hazırlanmış mevcut belgelerini veri giriş sistemine yüklemeleri gerekmektedir.

5. Bu konu başlığı altında ayrıca aşağıdaki konular da yer alır:

c.1. Kırmızı et ve kanatlı eti parçalama ile mamul madde üretimine yönelik yatırımlar

1. Sunulacak proje; sadece kırmızı etin, sadece kanatlı etinin veya kanatlı ve kırmızı etin birlikte işlendiği, parçalandığı, paketlenmesi ve depolandığı tesisi içerebilir.

2. Sunulan projede parçalama tesisi; kırmızı et için en az 0,5 ton/gün en fazla 10 ton/gün; kanatlı eti için en az 0,5 ton/gün en fazla 5 ton/gün kurulu et işleme kapasitesine sahip olmalıdır veya başvuru sahibi, sunduğu proje kapsamında belirtilen bu kapasite limitlerine nihai rapor aşamasında ulaşacağını taahhüt etmelidir.

3. Sunulan projede et işleme konusunda; ısıl işlem, fermentasyon, tütüleme, tuzlama, kütleme, emülsifiye etme, olgunlaştırma, marinasyon, kurutma, ekstrakte etme, ekstrüzyon veya bunların kombinasyonlarının ilk ürüne uygulanması gerekmektedir.

c.2. Su ürünlerinin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar

1. Yeni veya mevcut bir işletmede balık ve su ürünleri işleyen tesisin kurulması için inşaat işleri ile su ürünlerinin taze, soğuk/donmuş muhafazası ve/veya şoklanması için, kesme, iç organ alma, pul kazıma, yıkama, sınıflandırma, kalibrasyon/boylama, temizleme/ayıklama sistemleri için, işleme amacına (konserveleme, tütüleme/fümeleme, salamurlama etme, filetolama) yönelik sistemler ile tartma, ambalajlama, paketlenme, vakum paketlenme ve etiketleme sistemleri için gerekli makine ve ekipman alımı hibe desteği kapsamındadır.

2. Su ürünlerinin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik olarak en az 100 ton/yıl ve en fazla 2.000 ton/yıl üretim kapasitesine sahip tesisler hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

3. Gıda amaçlı kullanılmayan su ürünleri ile ilgili yatırım başvuruları kabul edilmez.

4. Hamsi, alabalık, levrek ve çipura için; balık unu ve yağı üretimi, dondurma, tütüleme ve tuzlama, taze muhafaza ve soğutma işlemleri, marinat yapacak tesisler ile surimi, deniz salyangozu, midye ve kurbağa bacağı gibi ürünleri işleyen tesisler için başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

c.3. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların derileri ile küçükbaş hayvanların yapağlarının işlenmesine yönelik yatırımlar

1. Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvanların derileri ile yapağlarının işlenmesine yönelik proje başvuruları yatırım yerinin organize sanayi bölgesi olması şartıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

2. Deri işleme için yapılacak proje başvuruları, yüzülmüş ve koruma işlemleri dışında işlem görmemiş (pikle deri ve kromlu deri ürünler hariç) derilerin, tuzlu yaş veya kuru (hava kuru, tuzlu kuru, don kuru) ham olarak işlendiği yatırım tesislerini kapsamaktadır.

c.4. Süt ve süt ürünlerine yönelik yatırımlar

c.4.1. Süt ve süt ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar

1. İşletmeler yatırımın sonunda en az 10 ton/gün kurulu işleme kapasitesine sahip olmalıdır.

2. Mevcut işletmede üretim sırasında oluşan peynir altı suyunun süt ürünü olarak değerlendirilerek ekonomik değerinin artırılması için yapılacak proje başvuruları da kabul edilecektir.

c.4.2. Süt Toplama Merkezleri

1. Yeni tesis ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

2. Hem mevcut bir süt işleme tesisi olan yatırımcılar hem de mevcut işletmesi olmadığı halde sadece süt toplama merkezleri kuracak olan yatırımcılar proje başvurusunda bulunabilirler.

3. Başvuru sahiplerinin mevcut süt işleme tesisi için kuracakları süt toplama merkezinin/merkezlerinin toplam kapasitesi mevcut işletmenin kapasite/ekspertiz raporunda belirtilen günlük süt işleme kapasitesinden fazla olamaz.

4. Süt toplama merkezlerinde çiğ sütün toplanması, süzülmesi, soğutulması ve uygun şartlar altında depolanması ön koşuldur.

5. Çiğ süt toplamada kullanılan tankların en az 1000 L/gün kapasitede olması, yeni olması, otomatik temizleme sistemine sahip olması, sıcak su kaynağının sağlanması, süt kamyonuna süt transferini sağlamak için entegre olmuş süt pompasına sahip olması ve tankların yüzeylerinin, “Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği” ve “Gıda Hijyeni Yönetmeliği” hükümlerine uygun, bakımlı, kolay temizlenebilir, gerektiğinde dezenfekte edilebilir olması gerekir.

6. Sütün taşınması için kullanılan araçlara soğutma sistemi kurularak frigorifik araca dönüştürülmesi destek kapsamındadır.

7. Çiğ süt toplamada kullanılan tesisin yeri/yerleri ile tankın konacağı parselin/parsellerin mülkiyeti proje sahibine ait olmalı veya başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en az 5 (beş) yıllık noter onaylı kira sözleşmesi bulunmalı ve başvuru sahipleri bu belgeleri başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklemelidirler. Elektrik ve su tesisatları abonelikleri başvuru sahibi adına olmalıdır.

8. Birim kooperatifler, birlikler ve bunların üst birliklerince yapılacak başvurularda parsel ve abonelikler ortaklarının/üyelerinin adına kayıtlı olabilir. Bu takdirde ortakların ve/veya üyelerin tesisin kendi adlarına kayıtlı parselde kurulmasına, başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en az 5 (beş) yıl süresince faaliyet göstermesine ve aboneliklerle ilgili tüm harcamaların kendilerince karşılanacağına dair rızalarının olduğu noter onaylı muvafakatname hibe sözleşmesi aşamasında il müdürlüğüne sunulmalıdır.

9. Mevcut faal işletmeler için yapılacak başvurularda, projelendirilecek süt toplama tesisi/tesisleri, işletmenin bulunduğu il sınırları içinde olmalıdır. Tüzel kişi başvurularında, tüzel kişiliğin ana sözleşmesi ve/veya tüzüklerinde bu faaliyet alanı belirtilmiş olmalıdır.

c.5. Arı ürünlerinin işlenmesine yönelik yatırımlar

1. Arı ürünlerinin (bal, polen, arı sütü, propolis vb.) işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

2. Arı ürünlerinin işlenmesi ve paketlenmesi için, mevcut ve faal olan işletmeler, başvuru sırasında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında

istenen belgelere sahip olmalıdır. Yeni işletmeler ise bu belgeleri nihai ödeme talebi sırasında sunmalıdır.

ç. Tarımsal ürünlerin depolanması

1. Tarımsal ürünlerin depolanmasına yönelik başvurularda çelik silo ve soğuk hava deposu yapımına yönelik yeni tesis ile yenilenebilir enerji ve/veya soğuk hava deposu ekipmanıyla sınırlı olmak kaydıyla teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

2. Niteliği yeni tesis olan başvurularda konu kodu TÜİ-Ç olmalıdır.

3. Doğal yapılar için depolama başvurusu kabul edilmez.

ç.1. Çelik silo

1. Mevcut bir tesisin bir ünitesi olarak yapılacak çelik silo başvurularında;

a) Yatırımın niteliği kapasite artırımı ya da teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon; konu kodu ise TÜİ-B olmalıdır.

b) Mevcut tesise ait yapı kullanım izin belgesinin de başvuru ekinde sunulması gerekmektedir. Bu çelik silo inşaatı yapı ruhsatına tabi ise yapı ruhsatı başvuru aşamasında sunulmalıdır.

ç.2. Soğuk hava deposu

1. Tarımsal amaçlı birim kooperatifler, birlikler ve bunların üst birlikleri tarafından yapılan başvurular hariç, soğuk hava depolarında depolama alanı en az 750 m² veya depolama hacmi en az 4500 m³ ve en fazla 10.000 m³ olmalıdır.

2. Soğuk hava deposu, mevcut bir tesisin bir ünitesi olarak yapılıyor ise; yenilenebilir enerji ve/veya soğuk hava deposu ekipmanıyla sınırlı olmak kaydı ile yatırımın niteliği teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon; konu kodu ise bitkisel ürün işleyen tesisler için TÜİ-B, hayvansal ürün işleyen tesisler için TÜİ-C olmalıdır.

4.2.2. Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar

a. Modern seralar

1. İklimlendirme, sulama ve gübreleme sistemli modern yeni seralar; iklime bağlı çevre koşulları denetlenerek içerisinde kültür bitkileri ile bunların tohum, fide ve fidanlarının ekonomik olarak üretilmesi, yetiştirilmesi, sergilenmesi ve korunmasını olanaklı kılan, uygun bir bitki gelişimi için ideal koşulları sağlamayı ve yıl boyunca üretim yapmayı amaçlayan, üzeri ışık geçirebilen bir malzeme ile kaplı, içinde hareket edilebilen, iklimlendirme (ısıtma-soğutma-sisleme vb.) ve sulama sistemine sahip modern örtü altı ünitelerini içeren tarımsal yapılardır.

2. Bu kapsamda, iklimlendirme, sulama ve gübreleme sistemini de içeren yeni tesis niteliğinde modern seraların yapımı ya da teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde iklimlendirme, sulama ve/veya gübreleme sistemi ile yenilenebilir enerji kullanımına yönelik başvuru yapılabilir.

3. Modern sera konusunda yapılacak başvurular en az 3 (üç) dekar olacak şekilde projelendirilmelidir.

4. Sera başvurularında; kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması ve kapasite artırımı niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

5. Mevcut seraların sadece enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynağından karşılanmasına yönelik başvuruda bulunulması halinde hibe başvuru formunda yatırımın niteliği teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon, konu kodu ise YEÜ olmalıdır. Yenilenebilir enerji ile birlikte sulama, gübreleme, havalandırma, iklimlendirme sistemlerinin veya bu sistemlerden eksik olanın da bütçelendirilmesi halinde konu kodu TÜY-A olmalıdır.

6. Yenilenebilir enerji kullanılan seralar;

a) Yeni sera projesi başvurularında, yenilenebilir enerji kaynağı da (jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgâr) uygun harcama kapsamında değerlendirilir.

b) Yenilenebilir enerji kaynağı olarak güneş enerjisi kullanılan sera projelerinde; güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisinin başvuruya esas projede bulunması zorunludur.

c) Tesis/proje, elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimine ilişkin yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine göre projelendirilmelidir.

ç) Yenilenebilir enerji üretim tesisi konulu başvurularda, teknik gerekçelerinin açıklanması ve ilgili mevzuata aykırı olmaması durumunda güneş enerjisi panelleri komşu parselde yer alabilir. Bu durumda enerji nakil hattı yatırımcı tarafından aynı katkı olarak karşılanmalıdır.

d) Sera yatırımlarında, yenilenebilir enerji olarak güneş ve rüzgâr enerjisi kullanılacak tesisin kurulu gücü üzerinden hesaplanan yıllık enerji ihtiyacının en az %51'ini en fazla %110'unu karşılayacak şekilde projelendirilmesi gerekmektedir. %110 oranının üzerinde kalan kısımlar aynı katkı olarak karşılanmalıdır.

e) Başvuru sahipleri için lisanssız elektrik üretimi yatırımlarında yapılması gereken ilk iş; bağlantı anlaşmasına çağrı mektubunun alınmasıdır. Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu, hibe sözleşmesi aşamasında; bağlantı ve sistem kullanım anlaşması nihai raporda sunulmalıdır (Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu; ilgili dağıtım şirketinin teknik değerlendirme sonucu projeye olumlu görüş vermesidir. Bu mektupta bağlantı noktası, hat mesafesi ve hattın türü gibi maliyet ve bütçe belirleyecek bilgiler yer almaktadır.)

f) Yenilenebilir enerji kaynaklı sera başvurularında yenilenebilir enerji kaynağı jeotermal veya biyogaz ise bu kaynakların seranın sadece ısı ihtiyacını karşılaması yeterlidir.

7. Modern sera başvurularında yeni tesisler için hibe kapsamında kabul edilecek dekar başı maliyet;

- ✓ Topraklı seralarda en fazla 345.000 TL/daa
- ✓ Topraksız seralarda en fazla 405.000 TL/daa
- ✓ Topraksız, sislemeli, cam seralarda en fazla 465.000 TL/daa
- ✓ Topraksız, sislemeli ve su kültürü (Hidroponik) kullanan seralarda örtü malzemesine bakılmaksızın en fazla 525.000 TL/daa olmalıdır.

8. Dekar başı maliyet; sadece YEÜ ya da sadece sulama, gübreleme, havalandırma, iklimlendirme konularında teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon yapılması durumunda dekar başı maliyetlerin %45'ini; hem YEÜ hem de sulama, gübreleme, havalandırma, iklimlendirme konularında %60'ını; serada eksik olan sulama, gübreleme ve havalandırma ekipmanlarından her biri için %15'ini aşamaz.

9. Modern seralarda yeni tesis kapsamında yapılacak yatırımlarda yenilenebilir enerji üretim ünitesinin projelendirilmesi zorunlu değildir. Ancak yenilenebilir enerji üretimi de projelendirilmiş ise hibeye esas proje tutarı başvuru yılı için belirlenen üst limit içinde kalmak kaydı ile yenilenebilir enerji ünitesinin maliyeti, dekar başına maliyetlerin en fazla %45'ine kadar bütçelendirilebilir.

10. 10/7/2019 tarihli ve 30827 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4/7/2019 tarihli ve 7181 sayılı Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10 uncu maddesi ile 3194 sayılı Kanununun 27 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Belediye ve mücavir alanlar içinde veya dışındaki iskân dışı alanlarda yapılacak tarımsal amaçlı seralar, entegre tesis niteliğinde olmamak ve ilgili il tarım ve orman müdürlüğünden uygun görüş alınmak koşuluyla yapı ruhsatı aranmadan yapılabilir. Ancak etüt ve projelerinin ruhsat vermeye yetkili idarece incelenmesi, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olması zorunludur. Etüt ve projelerinin ve inşasının sorumluluğu, müellifi ve fennî mesulü olan mimar ve mühendisleredir. Bu yapılar

ilgili idarece ulusal adres bilgi sistemine ve kadastro paftasına işlenir. Bu alanlarda yapılacak seralar için, yola cephesi olan komşu parsellerden süresiz geçiş hakkı alınmış ve bu konuda tapu kayıtlarına şerh konulmuş olmak kaydıyla 8 inci maddede belirtilen yola cephe sağlama koşulu aranmaz.”

Bu madde kapsamındaki tarımsal amaçlı seralarda ruhsat şartı aranmayacaktır.

11. Mevcut faal bir serada gerçekleştirilecek projelerde seranın örtü altı kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belgenin başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenmesi gerekmektedir. Niteliği yeni tesis olan başvurularda ise seranın nihai rapor aşamasında örtü altı kayıt sistemine kayıtlı olması gerekmektedir.

12. Yatırımın niteliğine bakılmaksızın nihai rapor aşamasında seranın yürürlükte olan ulusal mevzuat hükümlerine uygun olması gerekmektedir.

b. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği

1. Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu TÜY-B olur.

2. Büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyonu niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

3. İşletmede sızdırmaz bir depoya yer verilmelidir. Depo hacmi hesaplanırken 11/2/2017 tarihli ve 29976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46) ekinde yer alan veriler dikkate alınacaktır.

4. İşletmede üretilen gübrenin tamamı Bakanlık onaylı biyogaz-kompost ya da gübre işleme teknolojisine sahip herhangi bir biyogaz tesisine verilebilir. Ancak işletmenin söz konusu tesisle imzaladığı sözleşmeyi il müdürlüğüne sunması gerekmektedir. Bu durumda, işletme kapasitesine uygun olarak en az 1 (bir) aylık gübreyi depolayacak kapasitede depo yapılması zorunludur.

5. Gübre çukuru hesabında işletmenin mimari projede belirtilen kurulu kapasitede barındıracağı toplam hayvan sayısı esas alınır. Gübre çukuru hacmi; işletmedeki ön gübre çukuru, sıvı gübre çukuru (varsa) ve katı gübre çukur hacimlerinin toplamını ifade eder.

6. Canlı hayvan alımı hibe kapsamında değildir.

b.1. Etçi ve Sütçü Damızlık Hayvan (Sığır/Manda) Yetiştiriciliği ve Besi Amaçlı Tesis Kurulması

1. Başvuru sahibinin kendisine ait olan veya nihai rapor aşamasında edineceğini taahhüt edeceği hayvan varlığı proje kapasitesinin %50’sinden az olamaz. Var olan hayvan sayısı bilgisi ve taahhütname başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenir.

2. İzleme süresi sonunda başvuru aşamasında taahhüt edilen proje kapasitesine ulaşılması gerekmektedir. İl proje yürütme birimi tarafından yapılacak son kontrolde taahhüt edilen proje kapasitesine ulaşılmadığının tespiti halinde hibe sözleşmesi hükümlerince fesih işlemleri başlatılır.

3. Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar kapsamında sunulan projelerde ek olarak kesimhane bulunamaz, bu şekilde projelendirilmiş yatırım başvuruları reddedilir.

Etçi ve sütçü damızlık hayvan (sığır/manda) yetiştiriciliği konusunda yapılacak sabit yatırım başvuru kriterleri

1. Projede yer alan tesis, süt veya et sığırı yetiştiriciliği ile damızlık manda yetiştiriciliği (süt mandası) için en az 51 baş kapasiteli olmalıdır.

2. Mevcut ahırda sadece sabit süt sağım ünitesi ve diğer ekipmanlar için kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde hibe başvurusu yapılabilir.

3. Damızlık büyükbaş hayvanlardan süt üretimi için yapılan sabit yatırım proje başvurularında sürü projeksiyonunun yer alması zorunludur. Sürü projeksiyonu, sunulan proje için taahhüt sayılır.

Etçi ve sütçü damızlık hayvan (sığır/manda) yetiştiriciliği için ahır projelerinde zorunlu alanlar

1. Anaç/Sağmal Hayvan Bölmesi: Yem yolu, yemlik ve hayvan servis yolları hariç duraklı veya duraksız sistemde, beher hayvan başına net 7-10 m² aralığında yaşam alanı planlanmalıdır. Proje içeriğinde yer verilmek koşuluyla, beher hayvan başına en fazla 10 m² gezinti alanı da ayrıca planlanabilir.

2. Sağımhane: Sütçü damızlık işletmelerde 25-50 sağmal hayvan için 2x3 ile 2x5 arası; 51-75 sağmal hayvan için 2x4 ile 2x6 arası; 76-120 sağmal hayvan için 2x5 ile 2x8 arası süt sağım ünitesi sağımhane planlanmalıdır. Kapasiteye uygun olarak süt soğutma ve depolama alanı da planlanmalıdır.

3. Doğumhane: Büyükbaş (Etçi ve sütçü damızlık) hayvan işletmelerinde her 25 sağmal hayvan başına 16-20 m² aralığında alan düşecek şekilde doğum bölmesi planlanmalıdır.

4. Revir: Büyükbaş (Etçi ve sütçü damızlık) hayvan işletmelerinde her 50 hayvan başına 16-20 m² aralığında alan olacak şekilde revir planlanmalıdır.

5. Buzağı bölmesi veya kulübeleri için sağmal inek sayısının en fazla %20 oranı gözetilerek buzağı başına 2-3 m² aralığında alan planlanmalıdır.

6. Genç hayvan bölmeleri toplam alanı anaç hayvanlar için ayrılan alanın en az %60'ı kadar olmalıdır. Aynı oranda gezinti alanı da ayrıca planlanabilir.

7. Kapalı ahırlarda pencere alanları ve havalandırma bacaları: Kapalı ahırlarda taban alanının en az %5'i oranında pencere planlanmalıdır. İşletme çatısında ahır taban alanının en az %1'i oranında havalandırma bacaları/boşlukları planlanmalıdır.

8. İşletmenin ana giriş kapısında ve ahırların girişinde dezenfeksiyon alanı (çukuru bulunmalıdır).

9. Kapasiteye uygun gübre çukuru ve yem deposu olmalıdır. Kaba yem depoları sundurma olarak da projelendirilebilir.

10. Damızlık büyükbaş hayvanlardan süt üretimi için yapılacak yeni tesis başvurularında, ahır ve sabit süt sağım ünitesi birlikte projelendirilmelidir.

Etçi ve sütçü damızlık hayvan (sığır/manda) yetiştiriciliği için ahır projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu olmayan alanlar

1. Silaj çukuru, buzağı bakım ünitesi hibe desteği kapsamında değerlendirilecek olup zorunlu olmayan alanlardır.

Etçi ve sütçü damızlık hayvan (sığır/manda) yetiştiriciliği için ahır projelerinde zorunlu ekipmanlar

1. Gübre yönetimi için; gübre sıyırıcısı, gübre karıştırıcısı, gübre pompası.

2. Süt üretimi için; bilgisayarlı sürü yönetimine sahip sağım ünitesi veya komple sistem süt sağım ünitesi, süt soğutma ve depolama tankı (Sütü en az 2 gün depolayacak kapasitede olacaktır).

3. Sürü yönetimi için; başvuru aşamasında taahhüt edilen hayvan varlığı üzerinden belirlenen kapasiteyle orantılı; mastitis tespit cihazı, kızgınlık tespit sistemi, ineklerde doğum takip sistemi, üreme ve tohumlama takibi, muayene, aşı ve tedavi işlemleri, süt takibi sistemleri.

4. Yem üretimi için; yem karma (sabit/hareketli/elektrikli/şaftlı), yem kırma/ezme makinesi (elektrikli/şaftlı).

5. Otomatik suluk.

Etçi ve sütçü damızlık (sığır/manda) hayvan yetiştiriciliği için ahır projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu olmayan ekipmanlar

1. Hayvan bakım aracı (travay), padok, gübre seperatörü, sıvı gübre tankeri, havalandırma ve serinletme fanları, otomatik hayvan kaşıma fırçası (kaşağı), balya makinesi ve silaj makinesi, yemleme bandı (konveyör)/elektrikli raylı yem karma-dağıtma makinesi, kantar hibe desteği kapsamında değerlendirilecek olup zorunlu olmayan ekipmanlardır. Bu ekipmanlar dışında projede yer alan makine ekipman alımları aynı katkı ile karşılanacaktır.

b.2. Büyükbaş Besi İşletmeleri Konusunda Yapılacak Sabit Yatırım Başvuru Kriterleri

1. Yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon başvuruları hibe kapsamında değerlendirilir.

2. Projede yer alan tesis en az 51 baş kapasiteli olmalıdır.

Büyükbaş besi ahır projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu alanlar

1. Büyükbaş besi ahır projelerinde besilik beher hayvan başına net 6-9 m² aralığında alan planlanmalıdır. Proje içeriğinde yer verilmek koşuluyla, beher hayvan başına en fazla 9 m² gezinti alanı da ayrıca planlanabilir.

2. Büyükbaş besi işletmelerinde her 51 hayvan başına 16-20 m² aralığında revir planlanmalıdır.

3. İşletmenin ana giriş kapısında ve ahırların girişinde dezenfeksiyon alanı (çukuru) bulunmalıdır.

4. Kapasiteye uygun gübre çukuru ve yem deposu (sundurma tarzı) bulunmalıdır.

Büyükbaş besi ahır projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu ekipmanlar

1. Gübre yönetimi için; gübre sıyırıcısı, gübre karıştırıcısı ve gübre pompası.

2. Yem üretimi için; yem karma makinesi (sabit/hareketli/elektrikli/şaftlı), yem kırma/ezme makinesi (elektrikli/şaftlı).

3. Otomatik suluk.

Büyükbaş besi ahır projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu olmayan ekipmanlar

1. Hayvan bakım aracı (travay), padok, havalandırma ve serinletme fanları, otomatik hayvan kaşıma fırçası (kaşağı), gübre seperatörü, balya makinesi, silaj makinesi, kantar, sıvı gübre tankeri, yemleme bandı (konveyör)/elektrikli raylı yem karma-dağıtma makinesi zorunlu olmayan ekipmanlardır.

2. Bu ekipmanların dışında projede yer alan makine ekipman alımları aynı katkı ile karşılanacaktır.

c. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği

1. Konu kodu TÜY-C olmalıdır.

2. Bu konuda yapılacak proje başvurularında et ve süt üretimi konusunda koyun/keçi yetiştiriciliğine yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe kapsamında değerlendirilir.

3. Küçükbaş hayvanlar için; sabit yatırım projelerindeki et/süt koyuncululuğu ile et/süt keçiciliği tesisleri en az 75 baş kapasiteli olacak şekilde planlanmalıdır.

4. Ayrı bölümlerde yer alması şartıyla, koyun ve keçi yetiştiriciliği aynı tesiste projelendirilebilir.

5. Sunulacak projede sürü projeksiyonu yer almalıdır. Başvuru sahibinin kendisine ait olan veya nihai rapor aşamasında edineceğini taahhüt edeceği hayvan varlığı proje kapasitesinin %40'ından az olamaz. Var olan hayvan sayısı ve taahhütname başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenir.

6. İzleme süresi sonunda taahhüt edilen proje kapasitesine ulaşılması gerekmektedir. Son yıl yapılacak kontrolde taahhüt edilen proje kapasitesine ulaşılmadığının tespiti halinde hibe sözleşmesi hükümlerince fesih işlemleri başlatılır.

7. Mevcut ağılda, sadece ekipmanlar için kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde başvuru yapılabilir.

8. Canlı hayvan alımı hibe kapsamında değildir.

Küçükbaş ağıl yapımı projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu alanlar

1. Koyun ve keçi ağılı projelerinde; yem yolu, yemlik ve hayvan servis yolları hariç beher hayvan başına en az 2 m², en fazla 3 m² alan, her 10 hayvan başına en az 2,5 m² alan düşecek şekilde doğum bölmesi, her 50 hayvan başına en az 2 m² alan düşecek şekilde revir bölmesi, koyun/keçi için ayrılan alanın en az %60'ı kadar kuzu/oğlak bölmesi ve işletme veya ağıl girişlerinde dezenfeksiyon alanı planlanmalıdır. Entansif küçükbaş hayvancılık tesislerinde gerek görülürse, yaşam alanı kadar da gezinti alanı projelendirilebilir.

2. Kapasitesi 500 baştan büyük olan başvurularda yıkama ünitesi planlanması zorunlu olup daha az kapasitedeki işletmeler için isteğe bağlı bütçelendirilebilir.

Küçükbaş ağıl yapımı projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu olmayan alanlar

1. Yem deposu (üstü kapalı), gübre çukuru, yem deposu soğutma sistem odası ve kapasitesi 500 baştan küçük olan proje başvurularında yıkama ünitesi yapımı isteğe bağlı olup zorunlu olmayan alanlardır.

Küçükbaş ağıl yapımı projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu ekipmanlar

1. Kapasitesi 500 baştan büyük olan proje başvurularında; otomatik suluk, mobil/sabit süt sağım ünitesi ve süt soğutma tankı zorunlu ekipmanlar olup bu ekipmanlar, daha az kapasitedeki işletmeler için isteğe bağlı bütçelendirilebilir.

Küçükbaş ağıl yapımı projelerinde hibe kapsamında değerlendirilecek zorunlu olmayan ekipmanlar

1. Gübre sıyırıcı, gübre karıştırıcı, gübre pompası, süt soğutma ve depolama tankı (sütü en az iki gün depolayacak kapasitede), yemlik, kantar, yem kırma-ezme makinesi (sabit/hareketli/elektrikli/şaftlı), yem karma makinesi (sabit/hareketli/elektrikli/şaftlı), yemleme bandı (konveyör)/elektrikli raylı yem karma-dağıtma makinesi, balya makinesi, silaj makinesi, koyun kırma makinesi ile kapasitesi 500 baştan küçük olan proje başvurularında; otomatik suluk, süt soğutma tankı ve mobil/sabit süt sağım ünitesi zorunlu olmayan ekipmanlardır. Bu ekipmanların dışında projede yer alan makine-ekipman alımları aynı katkı ile karşılanacaktır.

ç. Kanatlı yetiştiriciliği

1. Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu TÜY-Ç olmalıdır.

2. Tarımsal işletmelerin kapasitesi;

a) 1.000-15.000 hindi/dönem,

b) 350-3000 kaz/dönem

büyükliğinde olacaktır. Belirtilen kapasiteler dışında projelendirilmiş başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

3. Kanatlı yetiştiriciliğine yönelik başvurularda:

a) 81 ilde faal işlemler için [5.000-100.000 yumurta tavukçuluğu ve broyler (tavuk)/dönem dahil] teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki YEÜ başvuruları,

b) 81 ilde faal işletmeler için kapasite artırımı ve teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki yumurta paketleme tesisi başvuruları,

c) Hindi ve kaz yetiştiriciliği için; 81 ilde yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular,

d) Broyler yetiştiriciliği için sadece Adana, Adıyaman, Bingöl, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis ve Osmaniye illerimizde yeni tesis niteliğindeki başvurular,

hibe kapsamında değerlendirilecektir.

4. Tavuk, hindi ve kaz yetiştiriciliğinde damızlık yumurta ve/veya yumurta üretimine hibe desteği verilmemektedir.

d. Kültür mantarı üretimi

1. Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu TÜY-D olmalıdır.
2. Kültür mantarı üretimine yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.
3. Kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırımlar mantar üretim tesisi ve bu tesisin kapasitesine uygun kompost hazırlama ünitesi ile birlikte projelendirilebileceği gibi sadece mantar üretim tesisi olarak da projelendirilebilir.
4. Yeni tesis olarak tek başına kompost hazırlama ünitesine hibe desteği verilmez. Ancak mevcut bir mantar üretim tesisi için yapılacak kompost hazırlama ünitesi için kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde başvuruda bulunulabilir.
5. Kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırımlarda;
 - a) İnşaat giderleri,
 - b) Ranza sistemi,
 - c) Isıtma ve soğutma için yüksek watt gücüne sahip klimalar,
 - ç) Havalandırma fanları,
 - d) Soğutma ve nemlendirmeyi sağlayan petekler,
 - e) Sisleme makinesi,
 - f) Zaman ayarlı aydınlatma sağlayan elektrik ünitesi,
 - g) Su basımı için su motor ve pompa düzeneği,
 - ğ) Termometre ve kompost ölçümünü sağlayan çubuk termometre cihazları,
 - h) Sabit raflar,
 - ı) Paketleme ünitesi,
 - i) Tartım için dijital kantarhibe desteği kapsamında değerlendirilecektir.

e. Büyükbaş ve küçükbaş kesimhaneleri

1. Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu TÜY-E olmalıdır.

f. Kanatlı kesimhaneleri

1. Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu TÜY-F olmalıdır.
2. Kanatlı kesimhanelerine yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.
3. Kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki proje uygulamalarının sonunda, kanatlı kesimhanelerinin saatte en az 1.000 en fazla 5.000 tavuk veya saatte en az 100 en fazla 1.000 hindi ya da kaz kapasitesine, tesis parçalama ünitesi içeriyorsa en az 0,5 ton/gün en fazla 5 ton/gün kurulu parçalama kapasitesine sahip olması gerekmektedir.
4. Faal kanatlı kesimhanelerinin parçalama ve paketleme ünitesi için proje başvurusunda bulunulabilir. Bu durumda konu kodu TÜİ-C (Hayvansal ürünlerin işlenmesi, kurutulması, dondurulması, paketlenmesi ve depolanması) olmalıdır. Sunulan projeler, sakatat temizleme ve/veya işleme, et parçalama, ambalajlama ve/veya paketleme ile depolama ünitelerini içermelidir.

4.2.2.1. Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlara İlişkin Özel Hususlar

a) Büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı hayvanların etlerinin işlenmesinde hammadde karkas ettir.

b) Büyükbaş, küçükbaş, kanatlı hayvan ve örtü altı yetiştiriciliğine yönelik yatırım konularında yapılacak tesislerin; Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinde (Tebliğ No: 2016/46) yer alan kapasite ve yapım standartlarına; ayrıca Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından 9/7/2015 tarihli ve 24239 sayılı yazı ile il müdürlüklerine gönderilen 2015/13 No.lu

talimatta belirtilen ticari etlik ve yumurtacı kanatlı işletmelerin biyogüvenlik talimatına uygun olması gerekmektedir.

c) Sunulan projelerde; kasaplık kanatlı, büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kesimini takiben etlerin ve sakatatların içerisinde muhafaza edileceği, üretim kapasitesiyle orantılı soğuk hava deposu ve/veya şoklama ünitesinin bulunması zorunludur.

ç) Projede, yasal mevzuata uygun bir soğuk hava ve/veya şoklama deposu bulunuyorsa, tesisin yapılacağı parselde yer alması ve tesis ile bir bütünlük arz etmesi halinde söz konusu depo hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

4.2.3. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar

a) Bu başvurularda konu kodu YEÜ olmalıdır.

b) Tebliğ'de yer alan yatırım konularıyla uygunluk gösteren işletmeler, tesisin öz tüketimine ait elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla yenilenebilir enerji tesislerinin kurulumu için teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde başvuru yapabilirler.

c) Yenilenebilir enerji olarak jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgâr enerjisi kullanılacak bütün yatırım konularında; yenilenebilir enerji üretimi, tesisin kapasite raporunda hesaplanan yıllık enerji ihtiyacının en az %51'ini en fazla %110'unu karşılayacak şekilde projelendirilmesi halinde hibe desteği kapsamında değerlendirilir. Elde edilen enerjinin, tesisteki enerji ihtiyacının %110'unu aşması durumunda elde edilen toplam enerji ile tesiste ihtiyaç duyulan enerji oranlanarak hibe ödemesi yapılır. Bu oranların dışında kalan kısımlar aynı katkı olarak karşılanır.

ç) Yenilenebilir enerji üretiminde %51 kurulu güç; mevcut trafo üzerinden değil işletmeye ait kapasite raporundaki mevcut makinelerin çalışma süreleri ve güçleri üzerinden hesaplanır.

d) Elde edilen enerjinin ulusal şebekeye bağlanması şarttır.

e) Tebliğ'de yer alan yatırım konularında yenilenebilir enerji kaynağının da bütçelendirildiği yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğinde başvuru yapıldığında söz konusu konunun kodu seçilmelidir. Yenilenebilir enerji üretiminin tek başına projelendirilmesi halinde ise konu kodu YEÜ olmalıdır.

f) Rüzgâr, güneş, jeotermal ve biyogaz enerjileri dışında ürün atıkları, katı yakıtlar, doğal gaz, likit gaz gibi maddelerin yakılması sonucu elde edilecek enerji yenilenebilir enerji olarak değerlendirilmez.

g) Yenilenebilir enerji ile ilgili Tebliğ ve bu uygulama esaslarında belirtilen kriterlerin karşılanması şartı ile hibe ödemeleri bağlantı sözleşmesinde belirtilen kurulu güç üzerinden yapılır.

1) Başvuruya esas projenin bir ünitesi yenilenebilir enerji üretimi ünitesi ise uygulamanın herhangi bir aşamasında, mücbir sebepler kapsamında projede öngörülen kurulu gücün %51'in altına düşmesi ve bu durumun da resmî belgelerle ispat edilmesi halinde yenilenebilir enerji üretimi ünitesine ait giderler hibeye esas proje tutarından düşürülerek yatırımın geri kalan kısmı hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

2) Bağlantı sözleşmesinde belirtilen gücün, bağlantı izni ve ruhsatı veren kurumdan kaynaklanan sebeplerle, projede öngörülen kurulu gücün %51'inin altına düşmesi ve bu durumun da ilgili kurumdan alınacak resmi belgelerle ispat edilmesi halinde, gerekçeleriyle birlikte tespit tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde yatırımcının talep etmesi, il müdürlüğünün mevzuata uyarlılığını inceleyerek il proje yürütme biriminin uygun rapor düzenlemesi ve il müdürünün raporu onaylaması halinde gerekli belgeler Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlüğün de talebin mevzuata uyarlılığını tespit ederek uygun görmesi halinde sözleşme tasfiye edilir ve yatırımcının teminatı iade edilir.

ğ) Yenilenebilir enerji kaynaklı sera başvurularında yenilenebilir enerji kaynağı jeotermal veya biyogaz ise;

1) Seranın sadece ısı ihtiyacını karşılaması yeterlidir. Tesiste elektrik enerjisi üretilecekse, yıllık enerji ihtiyacının %110'unun üzerinde kalan kısmı aynı katkı olarak karşılanmalıdır.

2) Jeotermal enerji kaynağı için kiralama yapılabilir. Kiralama süresi başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en az 5 (beş) yılı kapsamalıdır. Kiralama bedeli ise hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. Tesisin bulunduğu parselde yer alan jeotermal nakil hattı hibe desteği kapsamında olup parsel dışındaki nakil hattı hibe desteği kapsamı dışındadır.

3) Jeotermal kuyu ile ilgili hibe ödemesi yapılabilmesi için sondaj sonrası pompa tecrübesi sonucu yeterli suyun çıkarılması ve işletme ruhsatının alınmış olması gerekmektedir. Jeotermal kuyunun farklı parselde olması durumunda isale hattına hibe desteği ödenmez.

Modern sera konusunda yenilenebilir enerji üretiminin projelendirilmesi halinde; modern sera başlığı altında verilen kısıtlar geçerlidir.

4.2.4. Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar

a) Su ürünleri yetiştiriciliği konusunda yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

b) Sadece kuluçkahane yapımı da hibe kapsamında değerlendirilecektir.

c) Denizlerde yetiştiricilik konusunda yapılacak proje başvurularında;

1) Konu kodu SÜİ-A olmalıdır.

2) Bu yatırımlar; istiridyeye, midye ve alabalık türleri üretimi ve yetiştirilmesi amacıyla yapılan sabit yatırımları kapsamaktadır.

3) Denizlerde ve kapalı sistemlerde yetiştiricilik konusundaki proje başvurularında kurulu üretim tesis kapasitesi; en az 500 en fazla 1.000 ton/yıl olmalıdır. Midye yetiştiriciliği için bu kapasite en az 500 en fazla 4.000 ton/yıldır.

ç) İç sularda yetiştiricilik konularında yapılacak proje başvurularında;

1) Konu kodu SÜİ-B olmalıdır.

2) Bu yatırımlar; iç sularda alabalık türleri, yayın balığı, mersin balığı, sazan, tilapia, karabalık, makro ve mikro algler, midye, karides, kara salyangozu üretimi ve yetiştirilmesi amacıyla yapılan sabit yatırımları ve balıkçı barınaklarını kapsamaktadır.

3) İç sulardaki yetiştiricilik konusunda proje başvurularında kurulu üretim tesis kapasitesi; en az 25 en fazla 500 ton/yıl olmalıdır.

d) Destekleme kapsamında yapılacak üretimin midye yetiştiriciliği hariç entansif (tamamen dıştan yemlemeye dayalı yoğun yetiştiricilik) olması gerekmektedir.

e) Su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan sular için filtrasyon ekipmanları, oksijenlendirme sistemleri, tesislerden çıkan suların arıtılması için kullanılması gereken ekipmanlar ve özellikle toprak havuzlarda ve kapalı devre sistemde su ürünleri yetiştiriciliği yapılan tesislerde enerji kurulum sistemleri hibe kapsamında değerlendirilecektir.

f) Tam kapalı devre sisteme (Üretimde kullanılan suyun, mekanik ve biyolojik araçlar serisi kullanılarak dışkı ve yem artıklarının uzaklaştırılması, kalite ve kimyasal yapı bakımından oksijenle zenginleştirilmesi, karbondioksitin uçurulması, ozon ve/veya UV ile muamele gibi bazı işlemlere tabi tutulduktan sonra yetiştiricilik sisteminde tekrar kullanımı esasına dayanan, daha az su kullanımı, birim hacimden daha yüksek verim, daha iyi büyüme ve yemden daha fazla yararlanmayı sağlayan, yer ve tür serbestisi olan ve daha az çevresel etki ile ürün alabilmeyi temin eden tam kontrollü sistem) yönelik su ürünleri üretimi de hibe kapsamında değerlendirilecektir.

g) Bu kapsamda sunulan projelerin çevre koruma ve etkin atık yönetimi konusundaki Bakanlık mevzuatı ve ulusal mevzuata uygun olması gerekmektedir.

- **Ağ kafeslerde balık yetiştiriciliği için hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlar**

Kafes, kafes ağı, kafes bağlantı elemanları (şamandıra, kolektör, halat, çakar, flaşör, zincir kilidi, zincir, çapa, radansa), kuş ağı kulesi, ağ yıkama makineleri, su kalitesi ölçüm cihazı, balık nakil tankı, tüp dolum kompresörü, balık boylama makinesi, boyut ölçme cihazı, balık gözlem aynası, buzlama makinesi, balık pompası, platformlara ve en az 10 metre boyunda ruhsatlı teknelere hidrolik yükleme ve boşaltma aparatı, aşılama makinesi ve ekipmanları, mikroskop, otomatik yemleme makinesi, ısı ve ışık yalıtımlı yem deposu hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlardır.

- **Karada su ürünleri yetiştiricilik tesisleri için hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlar**

İnşaat gideri olarak havuz yapımı, kuluçka dolabı, buzlama makinesi, balık nakil tankı, balık boylama makinesi, balık yetiştirme tankı, balık pompası, su dağıtım sistemi (boru, vana), su kalitesi ölçüm cihazı, su filtrasyon, oksijenlendirme ve geri kazanım sistemleri, jeneratör ve elektrik sistemleri, güneş enerjisi panelleri, aşılama makinesi ve ekipmanları, mikroskop hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlardır. İdari bina inşaat giderleri hibe desteği kapsamında değerlendirilmemektedir.

- **Kuluçkahaneler için hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlar**

İnşaat gideri olarak havuz yapımı, kuluçka dolabı, yavru tankı, su filtrasyon, oksijenlendirme ve geri kazanım sistemleri, balık boylama makinesi, balık pompası, su dağıtım sistemi (boru, vana), balık nakil tankı, jeneratör ve elektrik sistemleri, güneş enerjisi panelleri, yumurta seçme makineleri, dezenfeksiyon makineleri, markalama makinesi, mikroskop hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlardır. İdari bina inşaat giderleri hibe desteği kapsamında değerlendirilmemektedir.

- **Midye yetiştiriciliği için hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlar**

Platform için (HDPE boru sistemi, şamandıra, çapa, zincir, zincir kilit takımı, halka kolektör, şamandıralı çakar fener, çapa gergi şamandırası), file, midye ekim makinesi, midye hasat makinesi, midye yıkama ve boylama makinesi, midye tutunma halatı, su kalitesi ölçüm cihazı, tüp dolum kompresörü, buzlama makinesi, platformlara ve en az 10 metre boyunda ruhsatlı teknelere hidrolik yükleme ve boşaltma aparatı, mikroskop hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlardır.

- **Kapalı devre sistem için hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlar**

İnşaat giderleri, mekanik filtrasyon cihazı, hassas filtrasyon cihazı, biyolojik filtre, protein ayırıştırıcı, UV ve ozon sterilizasyonu, su sıcaklığı ısıtma ve soğutma sistemi, oksijen ve sıcaklık, ph ölçüm, kontrol ve dağıtım sistemi, desatürasyon sistemi, defosforizasyon sistemi, denitrifikasyon sistemi, atık tutma sistemi, balık yetiştirme tankları, su dağıtım sistemi (boru, vana), güneş enerjisi panelleri, aşılama makinesi ve ekipmanları, mikroskop hibe desteği kapsamında değerlendirilecek alet ve ekipmanlardır.

4.2.5. Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübrenin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar

a) Solucan gübresi başvuruları hibe desteği kapsamı dışındadır.

b) Hayvansal ve bitkisel orijinli gübrelerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yeni tesis, kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurulara hibe desteği verilmektedir. Ancak yeni tesis veya kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması kapsamındaki hibe başvurularında sunulan projede işleme ve paketleme üniteleri mutlaka birlikte yer almalıdır; sadece işleme veya sadece paketleme tesisi projelendirildiğinde başvuru uygun kabul edilmez.

c) Hayvansal ve bitkisel orijinli gübrelerin her biri için tek başvuru yapılabileceği gibi iki konuyu birlikte içeren başvuru da yapılabilir. Bu durumda, iki konudan kapasitesi yüksek olanın konu kodu ile giriş yapılır.

A. Hayvansal orijinli gübre işlenmesi:

a) Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu HOG-A olmalıdır.

b) Hayvansal orijinli gübreler, hayvanların dışkıları ile yataklıklarının artıklarından elde edilen gübrelerdir (Ahır gübresi veya çiftlik gübresi).

B. Bitkisel orijinli gübre işlenmesi:

a) Bu konuda yapılacak proje başvurularında konu kodu HOG-B olmalıdır.

b) Bitkisel orijinli gübreler, tarımsal amaçlı yetiştirilen bitkilerin kendisinden ya da işlenmesi sonrası elde edilen yan ürünlerden elde edilen gübrelerdir (Sera veya budama atıkları vb.).

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. GİDER KALEMLERİ

5.1. HİBE DESTEĞİ VERİLEN GİDER KALEMLERİ

a) Teklifte yer alan fiyatlar, öncelikle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı poz listelerinde yer alan fiyatlar olmalı, bu Bakanlığın poz listesinde yer almaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşları poz fiyatları kullanılmalıdır. Bu listelerde bulunmayan pozlar için il referans fiyat komisyonu tarafından belirlenen referans fiyatlar kullanılabilir. (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı poz listeleri güncellemeleri, son başvuru tarihinden önce yayımlanan “TÜİK İnşaat Maliyet Endeksi ve Değişim Oranları Cetveline” göre yapılacaktır.)

5.1.1. İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ

a) İnşaat işleriyle ilgili mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisat ve çevre düzenlemesine ait uygulama projeleri ile bu projelere ait metraj ve keşif özetlerinin imzalı suretlerinin incelenmek üzere hibe sözleşmesi ekinde sunulmuş olması gerekir. Bu uygulama projelerini hazırlayan kişinin ilgili meslek odasına kayıtlı olması şarttır.

b) Bakıcı evi maliyeti 150.000 (yüz elli bin) Türk Lirasını aşamaz.

c) Proje uygulaması ile ilgili ulusal mevzuat gereği başvuru aşamasında alınması gerekli izin, ruhsat, denetim işleri ve uygulamalarda yapılması zorunlu olan tüm işlemlerin yerine getirilmesinden yatırımcılar sorumludur. İlgili mevzuat gereği alınması gereken izin ve ruhsatlar hibe sözleşmesi ekinde; yapı kullanım izin belgesi, sistem kullanım anlaşması, ÇED raporu, çevre izin lisansı veya çevre izin belgesi, süt sağım makinesi için deney raporu, elektrik enerjisi üretilecekse elektrik sistem kullanım anlaşması ve işletmenin faaliyete geçmesinden sonra alınabilecek izin ve ruhsatlar nihai rapor ekinde; diğer bütün izin ve ruhsatlar hibe sözleşmesi ekinde sunulmak zorundadır. Ancak, yatırımcının, ilgili mevzuat gereği alınması gereken izin ve ruhsatları ilgili kurumdan kaynaklanan sebeplerle hibe sözleşmesi aşamasında sunamaması ve bu durumu belgelendirmesi halinde, yatırımcıya, il müdürlüğünün uygun görüşü ile söz konusu belgeleri temin ederek hibe sözleşmesi imzalaması için 30 (otuz) gün süre verilir.

ç) Yapılarda tüm alanların kullanım amacı belirlenmiş ve yatırım amacı ile uyumlu olmalıdır. Aksi durumda ilgili harcamalarda kesinti yapılabilir veya yapının tamamı hibe desteği dışında değerlendirilebilir.

d) Ahır, sağımhane vb. binalarda idari mahaller (veteriner hekim odası, soyunma odası, tuvalet ve banyo unsurları) planlanması durumunda, bu alanların büyüklüğü yatırımın kapasitesi ve tam zamanlı çalışan sayısı ile orantılı olmalıdır. İhtiyaç fazlası büyüklükte planlama yapıldığının tespit edilmesi durumunda, ilgili binanın tamamı hibe desteği dışında değerlendirilecektir.

e) İnşaat bütçesi 700.000 Türk Lirası'nın üzerinde ise inşaat ödemeleri, yapılan ihale bazında en fazla iki hak ediş ile ödeme evrakı düzenlenerek talep edilir. İnşaat ödemeleri için ilk talep edilecek hak edişin rakamı 700.000 Türk Lirası'nın altında olamaz. (Sabit yatırımlar kapsamında ahır ve ağıl yapımına ilişkin ödemeler nihai raporda tek seferde yapılır.)

f) Avan proje ile başvurulması halinde; hazırlanacak mimari projeye uygun makine yerleşim planı, inşaat, elektrik ve sıhhi tesisat projeleri yaklaşık maliyetleri veya toplam inşaat alanının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının metrekaşe birim fiyatları ile hesaplanan yaklaşık maliyeti başvuru dosyasında bulunmalıdır. Bu durumda projelerde onay şartı aranmaz. Hibe sözleşmesi aşamasında ilgili Kanun ve mevzuata uygun proje değişiklikleri yapılabilir, bu durumda oluşacak fiyat artışları aynı katkı ile karşılanır.

g) Tatbikat projesi ile başvurulması halinde; mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisat vb. projeler ile bunların ayrıntılı metraj ve yaklaşık maliyetlerinin sunulmuş olması gerekir. Aşağıdaki hususları taşımayan proje evrakı reddedilecektir:

1. Detaylı metraj cetveli ilgili odaya kaydı bulunan mühendis/mühendisler (Harcama kalemlerine göre inşaat mühendisi, mimar, elektrik mühendisi ya da makine mühendisi) tarafından imzalanmış, tarih atılmış ve kaşelenmiş olmalıdır. Mühendisler için oda kayıt belgeleri başvuru aşamasında veri giriş sisteminin ilgili kısmına yüklenmelidir.

2. Elektrik tesisat projeleri ve mekanik projeler ilgili odaya kaydı bulunan proje müellifi tarafından imzalanmış, tarih atılmış ve onaylanmış olmalıdır. Müelliflere ait oda kayıt belgeleri başvuru aşamasında veri giriş sisteminin ilgili kısmına yüklenmelidir.

5.1.2. MAKİNE, EKİPMAN VE MALZEME ALIM GİDERLERİ

a) Tatbikat projesi ile başvurulması halinde makine ekipman listesi ve yerleşim planı ilgili odaya kaydı bulunan proje müellifi tarafından imzalanmış ve kaşelenmiş olmalıdır. Müelliflere ait oda kayıt belgeleri başvuru aşamasında veri giriş sisteminin ilgili kısmına yüklenmelidir.

b) Makine ekipman ile ilgili düzenlenen teknik şartname başvuru aşamasında sunulur. Makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine ait teknik şartnameyi, metraj ve keşfi, makine yerleşim planını ve bina büyüklüğü ile alınan makinelerin uyumlu ve üretim aşamalarında gerekli olduğuna dair raporu hazırlayan ve tasdik eden kişilerin ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları şarttır.

c) Proje inşaat işleri ve makine ekipman alımını içeriyorsa inşaat tamamlanmadan makine, ekipman ve malzeme alımına ilişkin ödeme yapılmaz. Ayrıca makine, ekipman ve malzeme alım ödemeleri, yapılan ihaleler bazında tek ödeme evrakı düzenlenerek talep edilir.

ç) Kendinden hareketli makine, taşınabilir depo vb. giderlere hibe desteği verilmez.

d) Ekonomik yatırımlar kapsamında alımı gerçekleştirilecek makine ekipman için 2020/25 No.lu Tebliğ kapsamında yayımlanan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi 2022-2023 Başvuru Dönemi Güncel Uygulama Rehberi Eklerinde bulunması durumunda listede yer alan referans fiyatlar kullanılacaktır.

e) Alınacak makine ekipmanlarda izlenebilirliğin sağlanması amacıyla firma tarafından 13 punto büyüklüğünde, okunabilir ve silinemeyecek şekilde şase üzerine seri numarasının kabartmalı şekilde işlenmesi gerekmektedir. Ayrıca makine üzerinde bulunacak etikette makinenin seri numarası, adı, markası, modeli, üretim yılı ve ağırlığı belirtilmiş olmalıdır.

5.2. AYNİ KATKILAR

a) Aynı katkıda fiziki gerçekleşme esas alınır, aynı katkıda gösterilen inşaat ve makine ekipman için ayrıca ihale yapma zorunluluğu yoktur. Ancak zorunlu hallerde birlikte ihaleye

çıkılması durumunda ihale sonrası oluşacak tutarda tenzilat söz konusu ise aradaki fark hibeye esas proje tutarından düşülür.

b) Başvuru aşamasında aynı katkı olarak taahhüt edilen işlerin projede öngörülen nitelik, nicelik ve büyüklükte gerçekleştirilmesi şarttır. Bu husus il müdürlüğü tarafından mahallinde izlenir ve rapora bağlanır.

c) Proje sahipleri tarafından taahhüt edilen aynı katkı, mutlaka bir iş karşılığı olmalı ve bütçe büyüklüğü ile birlikte iş kalemi olarak hibe başvuru formları bütçe tablolarında belirtilmelidir. Bu nedenle de hibe başvuru formları ve bütçe formlarında aynı katkı bölümlerinde yapılması planlanan işler mutlaka ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

ç) Yatırımcının inşaat ile ilgili aynı katkısı gerçekleşmeden ve inşaat bir bütün olarak tamamlanmadan makine, ekipman ve malzeme alımı ile ilgili hibe ödemesi talep edilemez. Yatırımcının makine, ekipman ve malzeme alımı için taahhüt ettiği aynı katkı yerine getirilmeden makine, ekipman ve malzeme alımı ile ilgili hibe desteği talep edilemez.

ALTINCI BÖLÜM

6. BAŞVURU AŞAMASI

6.1. BAŞVURU ZAMANI

a) Başvurular 09/12/2022 tarihinde başlayıp 10/02/2023 tarihi saat 23:59'da sona erecektir.

b) Son başvuru tarihi bitiminde veri giriş sistemi başvurular için veri girişine kapatılır.

c) Yapılan başvurular son haliyle işleme alınır.

ç) Başvuru süresi içerisinde işlemleri tamamlanmayan başvurular kabul edilmeyecektir.

d) Son başvuru tarih ve saatinden sonra sistem üzerinden girişi yapılmamış olup il müdürlüğüne elden getirilen başvuru dosyaları kabul edilmeyecektir.

6.2. BAŞVURULACAK ADRES

Program ile ilgilenen gerçek ve tüzel kişiler başvurularını www.tarimorman.gov.tr internet adresinden yaparlar.

Bunun için <https://edys.tarim.gov.tr/Tarim/onlinebasvuru.aspx?tip=3> girişinden üyelik kaydı yapılır.

6.3. BAŞVURU ŞEKLİ

Veri giriş sistemi üzerinden yapılacak başvurular için;

a) Gerçek kişi başvurularında başvuru sahibinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması zorunludur. Başvuruların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile yapılması şarttır.

b) Tüzel kişi başvurularında başvurunun vergi numarası ile yapılması şarttır.

c) Gerçek ve tüzel kişi başvurularında başvuru sahibinin işlerini yürütmesi için birini yetkilendirmiş olması durumunda yetkilendirdiği kişinin de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması zorunludur.

A- VERİ GİRİŞ SİSTEMİ ÜZERİNDEN BAŞVURU YAPILMASI

Adım-1

Bakanlık resmi web sayfasının (www.tarimorman.gov.tr) sağ kısmında yer alan “Hızlı Erişim” sekmesinden “KKYDP Başvuru” linki üzerinden giriş yapılır.

Adım-2

<https://edys.tarim.gov.tr/Tarim/onlinebasvuru.aspx?tip=3> adresinden üyelik kaydı yapılır. Sistemden gelecek otomatik aktivasyon postası aktive edildiğinde üyelik kaydı tamamlanmış olur.

Adım-3

Sisteme giriş yapılarak indirilen “Başvuru Formu” ve “İşletme Planı” doldurulur ve tekrar yüklenir.

Adım-4

“Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesi” dikkate alınarak hazırlanan belge ve dokümanlar sisteme yüklenir.

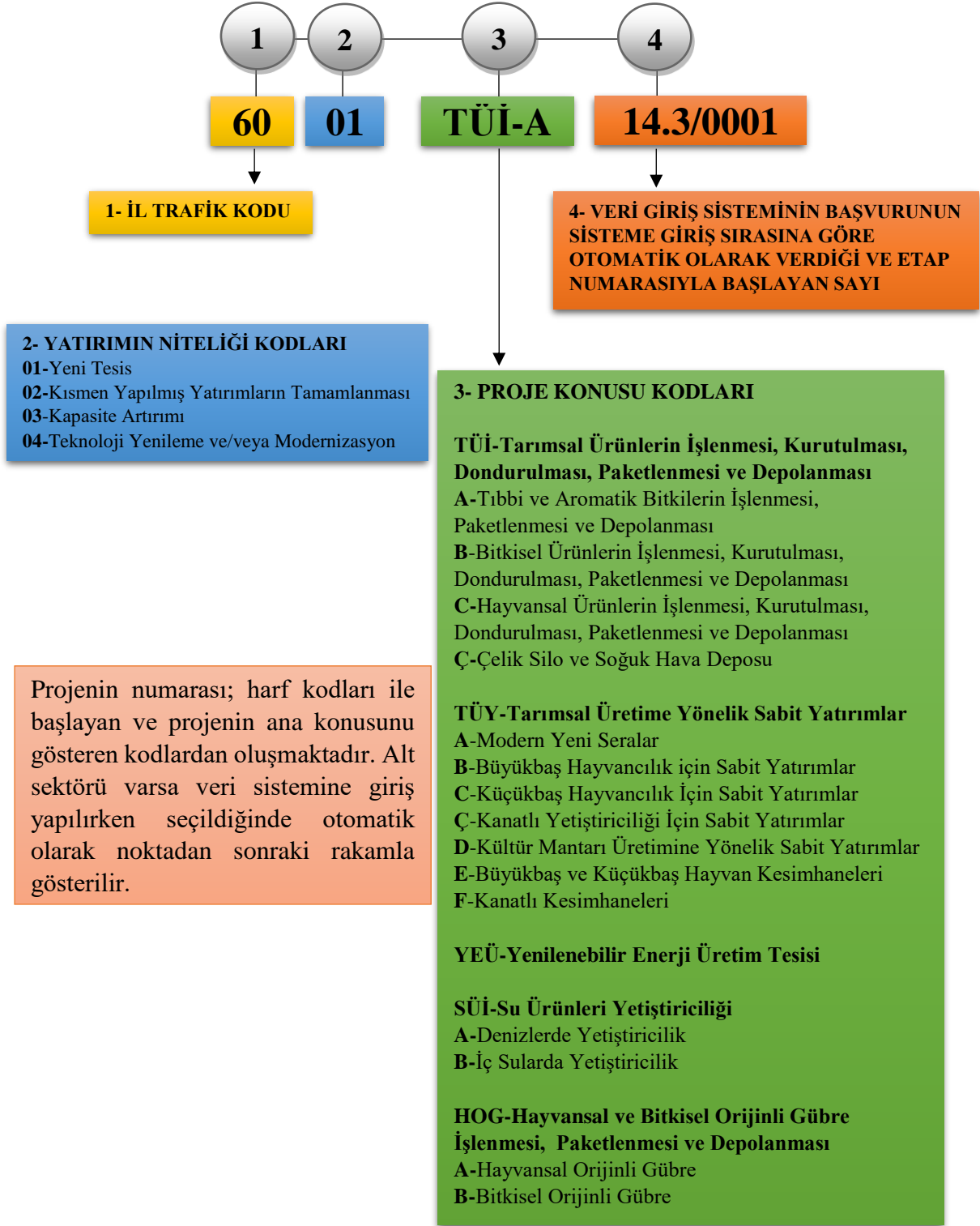
Adım-5

Başvuru sahibi tarafından gerekli kontroller yapıldıktan sonra “Başvuruyu Tamamla” butonu ile başvuru tamamlanır.

6.4. BAŞVURU NUMARASI

- a) Başvurular veri giriş sistemi üzerinden yapılacağından başvuru numarası sistem tarafından otomatik olarak aşağıda yer alan şemaya göre verilecektir.
- b) Başvurularda konu kodu doğru kodlanmalıdır. Aksi halde proje başvurusu reddedilir.
- c) Yatırımcı, il müdürlüğü ile yapacağı bütün yazışmalarda proje numarasını kullanacaktır.

60.01.TÜİ-A.14.3/0001

YEDİNCİ BÖLÜM

7. BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

7.1. BAŞVURULARIN İDARİ UYGUNLUK İLE BAŞVURU SAHİBİ VE PROJENİN UYGUNLUĞU AÇISINDAN İNCELENMESİ

a) Değerlendirme başlamadan önce il ve merkez proje değerlendirme komisyonu üyeleri tarafından güncel uygulama rehberi eklerinde yer alan “Tarafsızlık ve Gizlilik Belgesi” imzalanmalıdır.

b) Başvurular, il proje değerlendirme komisyonu tarafından, güncel uygulama rehberi eklerinde yer alan Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesine göre “var/yok/muaf” şeklinde ve Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu kriterlerine göre değerlendirilir.

c) Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosunda bir cevabın “hayır” olması halinde başvuru reddedilerek hibe başvurusu ile ilgili değerlendirmeye son verilmelidir.

ç) Başvuruya konu projelerin uygunluğunun Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu kriterlerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu değerlendirme yapılırken bütün başvurularda, sunulan projenin verileri, işletmede istihdam edilen çalışan sayısı ve işletmenin yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosuna ilave edilir. Ticari faaliyete yeni başlayan ya da başlayacak olan gerçek ve tüzel kişilerde ise bilanço yerine sunulan projenin verilerine göre değerlendirme yapılır.

d) Başvuru sahibinin hibe başvuru formunda belirtmiş olduğu yatırımın niteliği ile projenin konusu sunmuş olduğu projenin içeriği ile uyumlu olacaktır.

7.2. DEĞERLENDİRME SONUÇLARININ AÇIKLANMASI

a) İl müdürlükleri Genel Müdürlük tarafından kendilerine iletilen sonuçları, başvuru sahiplerine 5 (beş) iş günü içerisinde ilan panosunda listelerin askıya çıkarılması ve/veya resmi internet sitesinde yayımlanması suretiyle tebliğ eder. Listeler 5 (beş) iş günü süreyle ilanda kalır. Başvuru sahiplerine ayrıca herhangi bir tebligat yapılmaz.

b) Hibe sözleşmesinin imzalanması sonrasında yapılacak haberleşmeler proje adı ile numarası belirtilmek suretiyle yazılı ve taahhütlü olarak, yatırımcının, veri giriş sisteminde yer alan resmi posta adresi üzerinden yapılacaktır. Adres değişikliği yazılı olarak bildirilmediği takdirde veri giriş sisteminde yer alan adrese yapılan gönderiler taraflara bildirilmiş sayılacaktır. Ayrıca UETS (Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi) üzerinden yapılan gönderiler de taraflara bildirilmiş sayılacaktır. Sermaye şirketlerinin (anonim ve limited şirketlerin) Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) hesap sahibi olması zorunludur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

8. SATIN ALMA

a) Hibe başvuru hazırlığı döneminde uygulama projelerinin, keşif ve metrajların doğru hazırlanmaması, hibe başvurusu hibe desteği kapsamında değerlendirilmiş olsa bile, yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmamasına neden olabilecektir.

b) Yatırımcılar tarafından hibe başvuru aşamasında yatırım büyüklüğünün tespiti amacıyla yapılmış olan fiyat araştırmalarının (fiyat listeleri, proforma faturalar vb.) sorumluluğu tamamen yatırımcılara ait olup yatırımcılar gerektiğinde idareye bu belgeleri ibraz etmekle yükümlüdür.

c) Bütçe tabloları ve teknik şartnamelerde potansiyel yüklenici/tedarikçi firma unvanının yer alması halinde başvurular değerlendirmeye alınmaz.

DOKUZUNCU BÖLÜM

9. HİBE SÖZLEŞMESİ

9.1. HİBE SÖZLEŞMESİ

- a) Hibe başvurusuna ait değerlendirmeler sonucunda projesi uygun bulunan başvuru sahipleri, potansiyel yatırımcı olarak hibe sözleşmesi akdine davet edilirler.
- b) Hibe sözleşmesi aşamaları aşağıda belirtilmiştir.

Adım-1

Veri giriş sistemi üzerinden e-posta ile yatırımcılara gönderilen Başvuru Formu, İşletme Planı ve Bütçe Detaylı Tabloları, Teknik Proje ile yüklenen diğer dosyalardaki dokümanların çıktıları alınır.

Adım-2

Başvuru dosyası düzenlenir. Başvuru formu, işletme planı ve eklerinde yer alan; resmî belgeler, taahhütnameler, diğer belge ve dokümanlar ile proje çizimleri sıralamaya uygun olarak dosyaya yerleştirilir. Tahmini iş planı ve teknik proje, başvuru dosyasında başvuru formu, işletme planı ve eklerinden sonra yer almalıdır. Yatırım ile ilgili mevcut ve planlanan binaları gösteren vaziyet planını ve mahal listesini de içeren mimari projeler, statik projeler, elektrik tesisat projeleri, mekanik tesisat projeleri, metraj cetveli, tek hat şeması ve makine ekipman yerleşim planı ayrı bir dosya/klasörde verilmelidir. Başvuru formu ve işletme planının tüm sayfaları başvuru sahibi tarafından paraflanmış olmalıdır.

Adım-3

Başvuru dosyası, biri orijinal diğeri kopya olmak üzere, üzerlerinde “Orijinal” ve “Kopya” ibareleri yer alacak şekilde iki nüsha halinde hazırlanır.

Adım-4

İki nüsha halinde hazırlanan başvuru dosyası, ekleri ve satın alma dosyası (1 orijinal, 1 kopya) tek bir paket (zarf, kutu, ambalaj vb.) içerisinde yer alacak şekilde ve bu paketin üzerine “KKYDP 2022-2023 Başvuru Dönemi” ve “Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar Proje Başvurusu” yazılarak teslim hazırlanır. Başvuru paketi, hibe sözleşmesi imzalanması aşamasında il müdürlüğüne elden teslim edilir.

Proje klasörü hazırlanırken hibe sözleşmesi ekleri ayrılar/indekslerle ayrılmalı ve bunların arasında ayrı bölümler halinde yer almalıdır. Destekleyici belgeler başvuru formunda belirtilen sırada ve her bir destekleyici belge üzerinde isminin yazılı olduğu bir A4 kâğıtla ayrılmış olarak dosyalanmalıdır.

Teslim aşamasında yapılan kontrollerde teslim edilme şartlarını taşıyan dosyalar hibe sözleşmesi imzalanmak üzere kabul edilir.

a) Hibe sözleşmesi imzalanmadan önce; başvuru sahibi sadece mimari projede, yatırım yerinde, bütçede ve makine ekipman yerleşim planında değişiklik yapılması talebinde bulunabilir. Hibeye esas proje tutarının üzerindeki bütçe artırım talepleri ancak başvuru sahibinin bu değişikliği hibe desteği dışında tamamını kendisinin gerçekleştirmesi koşuluyla kabul edilebilir. Yapılacak değişiklik projenin konusunda, amacında ve niteliğinde bir değişikliğe neden olamayacağı gibi değerlendirme kriterleri yönünden de herhangi bir puan azalmasına neden olmamalıdır.

b) Hibe sözleşmesi öncesi başvuruya esas projede yapılacak değişikliklerin onaylanması il müdürlüğünün yetkisindedir. Yapılan değişiklik Genel Müdürlüğe bildirilir.

c) Hibe sözleşmesinin eki olan tüm belgeler başvuru sahibi veya yetkilendirilen kişi tarafından imzalanarak/paraflanarak ve ayrı dosyalarda proje klasörünün içine yerleştirilmelidir. Proje klasöründe yeterli yer olmaması halinde mühendislik projeleri ayrı klasörlere konulmalıdır.

ç) Başvuru dosyasında, başvuru sahibi tarafından hazırlanan belge ve dokümanların ilgili yerlerine tarih atılmalıdır.

d) Veri giriş sisteminde yer alan belge ve dokümanlarla il müdürlüğüne teslim edilen başvuru dosyasında yer alan belge ve dokümanlar aynı olmalıdır.

e) Başvuru dosyası, ekleri ve satın alma dosyası gerçek kişilerde başvuru sahibinin kendisi veya noter onaylı vekâlet belgesine sahip vekili, tüzel kişilerde ise tüzel kişi adına imzaya yetkili kişi tarafından teslim edilmez ise başvuru kabul edilmeyecektir. Başvuru sahibi başvuru dosyasını il müdürlüğüne sunma aşamasında bu hususlara dikkat etmelidir.

f) Posta, faks, elektronik posta vb. yöntemlerle gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen dosyalar kabul edilmeyecektir.

g) Hibe almaya hak kazanmış ancak mücbir sebepler nedeniyle sözleşme imzalamamış yatırımcılar ile ilgili mevzuat gereğince alınması gerekli izin ve ruhsatları ilgili kurumdan kaynaklanan sebeplerle hibe sözleşmesi aşamasında sunamayan ve bu durumu belgelendiren yatırımcılardan; hibe sözleşmesi imzalanması sonrasında yatırımın son tamamlanma tarihi itibarıyla bitirileceğine ve tüm sorumluluğun kendisine ait olacağına dair taahhütname alınır. Hibe sözleşmesi imzalama süresi uzatım talebinin il proje yürütme birimi tarafından uygun bulunması halinde, uygunluk raporu ve il müdürlüğü Olur'u Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlüğün de uygun görmesi halinde yatırımcıya hibe sözleşmesi imzalaması için 30 (otuz) gün ek süre verilir.

ğ) Hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan başvuru sahibinin sözleşme imzalamadan vefat etmesi halinde yasal mirasçıları herhangi bir hak talep edemezler.

h) Tebliğ'de yer alan hibe sözleşmesi imzalama şartları ve yatırımın son tamamlanma tarihi dahil bütün hükümler yedek listeden çağırılan yatırımcılar için de geçerlidir, ayrıca ek süre talep edilemez. Hibe sözleşmesi imzalama aşamasında söz konusu yatırımcılardan bu konuda taahhütname alınacaktır.

ı) Makine, ekipman veya malzemedeki kusurlar ya da bunları kullanıma hazır hale getirmedeki gecikmeler, çalışma hayatındaki anlaşmazlıklar veya faydalanıcının mali güçlükleri, mücbir sebep olarak nitelendirilemez. Eğer taraflardan biri, yükümlülüklerini mücbir sebep nedeniyle yerine getiremiyorsa, sözleşme hükümlerini ihlal etmiş sayılmaz.

9.2. HİBE SÖZLEŞMESİ AŞAMASINDA SUNULMASI GEREKEN BELGELER

Aşağıdaki belgeler hibe sözleşmesi imzalanmadan önce il müdürlüğüne sunulmalıdır. Bu belgeleri sunmayan başvuru sahipleri ile hibe sözleşmesi imzalanmaz.

a) Teminat mektubu veya nakit teminatın dekontu,

b) Yatırımcının SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu) ve vergi borcu olmadığına dair belgeler,

c) Modern seralarda yeni tesis kapsamında yapılacak yatırımlarda, il müdürlüğünden alınan uygun görüş ile ruhsat vermeye yetkili idarece verilecek, etüt ve projelerin fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olduğuna dair yazı,

ç) Adli sicil kaydı,

d) Yatırım yerinin ipotekli, şerhli, icralı olmadığına dair tapu müdürlüğünden veya web tapudan alınmış güncel belge,

e) Kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması niteliğindeki projeler için yapı ruhsatı veya yapı kullanım izin belgesi, kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki yatırımlar için yapı kullanım izin belgesi,

f) Kapasite artırımı, teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon niteliğindeki başvurularda, mevcut tesisin faaliyeti ile ilişkili olarak bankalarca başvuru sahibi adına daha önce kullanılan kredi nedeniyle konulan ipotek için ilgili bankadan geri ödemelerin düzenli yapıldığına dair belge,

g) Tarımsal kooperatifler hariç, tüzel kişi başvurularında tüzel kişiliğe ait sermaye pay oranlarını gösteren en son yayımlanmış ticaret sicil gazetesi onaylı sureti,

ğ) İlgili meslek odalarına kayıtlı kişiler tarafından hazırlanan ve tasdik edilen; makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine ait teknik şartnameyi, metraj ve keşfi, makine yerleşim planını içeren ve bina büyüklüğü ile alınan makinelerin uyumlu ve üretim aşamalarında gerekli olduğuna dair teknik rapor,

h) Güncel uygulama rehberi ekinde yer alan başvuru konusu ile ilgili taahhütnameler,

i) Satın alma belgeleri

hibe sözleşmesi ekinde verilmelidir.

9.3. HİBENİN NİHAİ TUTARI

Başvuru planında talep edilen bütçeye dayanarak değerlendirme komisyonu tarafından yapılacak değerlendirme sonucu uygun görülen destek tutarı hibe sözleşmesinde belirtilir. Hibe sözleşmesinde yer alan destek tutarı tavan niteliğinde olup nihai tutar, fiili gerçekleştirmeler ve tahakkuklar sonrasında ortaya çıkar. Bu nedenle nihai ödeme tutarı, yatırımın tamamlanması sonrasında, yatırımcı tarafından il müdürlüğüne sunulan dokümanların değerlendirilmesi ve ödeme talebinde yer alan harcamaların yerinde kontrolleri neticesinde belirlenecektir.

9.4. HİBE SÖZLEŞMELERİNDE TEMİNAT ALINMASI

a) Hibe sözleşmesi aşamasında alınan teminatın maksadı, yatırımcı tarafından yapılacak yatırım tesisine verilecek hibe desteğinin karşılığı olması değildir. Teminat, potansiyel yatırımcıların proje başvuru aşamasında dosya olarak sundukları ve bu kapsamda yapmayı planladıkları yatırım başvurusunun kendileri tarafından gerçekleştirileceği konusunda bir güvence niteliği taşımaktadır.

b) İl müdürlüğünce hibe sözleşmesine onay verilmemesi durumunda teminat mektubu veya nakit teminat başvuru sahibine iade edilir.

c) Hibe sözleşmesinin mücbir sebepler kapsamında feshedilmesi halinde teminat mektubu veya hesapta bulunan miktar yatırımcıya iade edilir; hibe sözleşmesindeki taahhütlerin yatırımcının kusuru üzerine yerine getirilmediği fesih hallerinde ve/veya yatırımcının kendi isteği ile proje uygulamaktan vazgeçmesi nedeniyle projesi için fesih işlemi uygulanmış olması halinde teminat mektubu veya hesapta bulunan miktar Hazineye irat kaydedilir.

ç) Teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar, hibe sözleşmesinde taahhüt edilen aynı katkının da tamamlanması ve proje uygulamasının sona ermesinden sonra yatırımcının talebi üzerine iade edilir.

d) Teminat mektubu örneği güncel uygulama rehberi eklerinde yer almaktadır.

9.5. HİBE SÖZLEŞMESİNDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER

a) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra, mücbir sebep veya yasalarda/mevzuatta yatırımın uygulanmasını zorlaştıracak veya geciktirecek şekilde değişiklikler söz konusu olur ise Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda hibe sözleşmesi uygulamanın herhangi bir safhasında değişikliğe uğrayabilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı askıya alınabilir. Mücbir sebepler kapsamında yapılmak istenen değişiklik; projenin konusunda, amacında ve niteliğinde bir değişikliğe neden olamayacağı gibi değerlendirme kriterleri yönünden de herhangi bir puan azalmasına neden olmamalıdır.

b) Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarı yatırım süresince artırılamaz.

c) Projeler değerlendirilirken sadece bütçe değil, o bütçe kapsamında yapılması planlanan iş büyüklükleri de onaylanmaktadır. Bu bakımdan onay verilen hibeye esas proje tutarı kapsamında planlanan işlerin de aynı büyüklükte gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

ç) Hibe sözleşmeleri devredilemez. Ancak gerçek kişi başvurularında başvuru sahibinin, hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra vefat etmesi halinde, yasal mirasçıları talep ederlerse başvuruda aranan koşulları sağlamaları şartıyla hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir. Vefat eden yatırımcının birden fazla yasal mirasçısı olması durumunda hibe sözleşmesinin tadil edileceği mirasçının diğer mirasçılardan alacağı "yatırımı

devam ettirmesine rızaları olduğunu gösterir noter onaylı muvafakatname”yi sunması gerekmektedir.

d) Proje uygulamasına ilişkin değişiklikler hibe sözleşmesine yapılacak yazılı bir ekle belirtilir. Hibe sözleşmesi değişim isteğinin kabul edilebilmesi için gerekçelerin detaylı olarak açıklanması ve belgelerle desteklenmesi gerekir.

e) Mücbir sebepler kapsamında yatırım yeri değişikliği ve/veya kapasitede azalmaya yol açacak bir değişikliğin söz konusu olması halinde; yatırımcı bu talebini gerekçeleriyle birlikte il müdürlüğüne iletir. İl proje yürütme biriminin yatırımcının değişiklik talebini uygun görmesi halinde uygunluk, görüş raporu ekinde il müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe iletilir. Genel Müdürlük, değerlendirme sonrası kesin kararını il müdürlüğüne bildirir.

f) Mücbir sebepler hariç, proje uygulamasına ilişkin olarak projede ve/veya bütçede yapılacak revizyonlar; inşaat alanında küçülmeye ve projede kapasite azalışına, alınması planlanan ve başvuruda sunulan makine yerleşim planında gösterilen makine ve/veya malzemelerin miktarında ve/veya kapasitesinde azalmaya neden olamayacağı gibi, projenin amacında, niteliğinde ve niceliğinde de bir değişikliğe neden olmamalıdır. Ancak sadece güneş enerji sistemi ile enerji üretimi içeren projelerde; projenin amacı ve niteliğinde herhangi bir değişiklik ile kapasitesinde (üretilen güç) azalma olmaması şartıyla panel ve panele bağlı makine ve ekipman sayısı azaltılabilir. Satın almadan sonra fatura tutarının hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının altında olması durumunda faturada belirtilen tutarın %50'sine hibe ödemesi yapılır. Fatura tutarının hibeye esas proje tutarının üzerinde olması durumunda ise aradaki fark yatırımcı tarafından aynı katkı ile karşılanır.

9.6. HİBE SÖZLEŞMESİNİN FESHİ

a) Hibe sözleşmesi aşamasında sunulan dosyada yer alan bilgi ve belgelerin, veri giriş sistemi üzerinden girişleri yapılan bilgi ve belgeler ile uyumlu olması gerekmektedir. İl proje yürütme birimi tarafından bilgi ve belgelerde uyumsuzluk tespit edilmesi halinde sözleşme imzalanmaz. Uyumsuzluğun hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise bu durum yatırımcıdan kaynaklanıyorsa Genel Müdürlüğün uygun görüşü kapsamında hibe sözleşmesi feshedilir ve teminat Hazineye irat kaydedilir.

9.7. HİBE SÖZLEŞMESİNİN TASFİYESİ

a) Hibe sözleşmesi sonrası mücbir sebepler veya yasalarda/mevzuatta yatırımın uygulanmasını zorlaştıracak veya geciktirecek şekilde değişiklikler olması nedeniyle verilen süre uzatımları sonucu, yatırım tamamlanamamış ve herhangi bir şekilde tamamlanabilmesinin mümkün olmadığı tespit edilmiş ise; yatırımcının gerekçeleriyle birlikte 1 (bir) ay içerisinde projesinin tasfiyesini talep etmesi ve il proje yürütme biriminin talebin mevzuata uyarlığını incelemesinin ardından yatırımcının bu talebi uygunluk raporu ekinde il müdürünün onayı ile Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlüğün de mevzuata uyarlığını tespit ederek uygun görmesi halinde sözleşme tasfiye edilir. Verilen ek süreler dahil, projeye uygun olarak yapılan hibeye esas harcamalar bir tutanakla tespit edilerek yatırımcıya ödenir. Tespit sonucu daha önce fazla ödeme yapıldığı anlaşılır ise yapılan fazla ödeme yasal faizi ile birlikte geri alınır. Sözleşmenin tasfiyesi nedeniyle yatırımcı ya da Bakanlık yukarıda açıklanan husus dışında herhangi bir hak talebinde bulunamaz. Tasfiyeden sonra yatırımcının teminatı iade edilir.

b) Hibe sözleşmesi reddedilme nedenlerinden herhangi birinin varlığı veya uyumsuzluk il müdürlüğü ve/veya evrak vermekle mükellef kurumun hatasından kaynaklanıyorsa Genel Müdürlüğün uygun görüşü kapsamında hibe sözleşmesi tasfiye edilir ve teminat iade edilir.

c) Gerçek kişi başvurularında, yatırımcının hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra vefat etmesi halinde kanuni mirasçılarının işe devam etmek istemediklerini il müdürlüğüne yazılı olarak bildirmeleri durumunda, henüz ödeme yapılmamış ise, il müdürlüğünün mevzuata uyarlığını inceleyerek il proje yürütme birimince uygun rapor düzenlemesi ve il müdürünün raporu onaylaması koşulu ile Genel Müdürlüğün de mevzuata uyarlığını tespit ederek uygun

görmesi halinde genel usul ve esaslara göre hibe sözleşmesi tasfiye edilir ve teminat iade edilir. Eğer ödeme yapılmış ise ödenen tutar mevzuat hükümleri çerçevesinde yatırımcının kanuni mirasçılarında tahsil edilir.

ONUNCU BÖLÜM

10. PROJE UYGULAMA AŞAMASI

Proje sahipleri, hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra projeyi hibe sözleşmesi hükümlerine göre il müdürlüğünün bilgisi dâhilinde süresi içerisinde uygulamaya başlarlar.

10.1. PROJE UYGULAMA DURUMUNA İLİŞKİN RAPOR DÜZENLENMESİ

Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra projenin uygulanması yatırımcıların ve il müdürlüklerinin düzenleyeceği raporlara göre yürütülür:

10.1.1. BAŞLANGIÇ RAPORU

Yatırımcı, projenin konusu, amacı, proje bütçesi, iş planı gibi bilgileri içeren başlangıç raporunu iki nüsha halinde hazırlar ve hibe sözleşmesi imzalandığı tarihten itibaren 15 (on beş) gün içerisinde il müdürlüğüne sunar. İl müdürlüğü projeye ait başlangıç raporunu inceler. Son sayfasına “Başlangıç Raporu İncelenmiştir” ibaresi yazılan rapor, il proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlilerince imzalandıktan sonra raporun bir nüshası yatırımcıya teslim edilir, bir nüshası ise il müdürlüğünde muhafaza edilir. Başlangıç raporuna iş yeri tespit tutanağı da eklenir.

10.1.2. İLERLEME RAPORLARI

a) Yatırımcı tarafından hazırlanacak bu raporlar, her ödeme talebinde ödeme evrakı ile birlikte ve ayrıca dörder aylık dönemler halinde il müdürlüğüne sunulur. Bu raporlar geçen dört aylık dönem içerisinde proje uygulamalarına ilişkin gelişmeleri özetleyen bilgiler içerir.

b) Yatırımcılar, uygulamaları uygun görüş aldıkları “İş/Satın Alma Planları” uyarınca gerçekleştirmek zorundadır.

c) Yatırımın uygulama süresi içinde kalmak koşuluyla hazırlanmış olan iş planında oluşabilecek değişiklikler, yatırımcılar tarafından il proje yürütme birimlerine gerekçeleriyle birlikte ilerleme raporları ile sunulur ve alınacak uygunluk görüşü ile güncellenir. Bu değişiklikler, Tebliğ gereği, uygulamaların yatırım süresi içinde tamamlanacağı hususuna aykırı olamaz.

ç) Yatırımcıların, sundukları iş planına uygun hareket etmeme sebeplerini ve yeni iş planı revizyonlarını ilerleme raporunda sunmaları ve il proje yürütme biriminden onay almaları gerekmektedir.

10.1.3. NİHAİ RAPOR

a) Yatırımcı tarafından hazırlanan nihai raporun il müdürlüğüne son teslim tarihi Tebliğ’de belirtilen yatırımın son tamamlanma tarihidir. Yatırımın son tamamlanma tarihinde nihai rapor ve eklerini il müdürlüğüne sunmayan yatırımcılar için il müdürlüğü tarafından fesih işlemleri başlatılır.

b) Nihai rapor ve ekleri yatırımcı tarafından iki nüsha halinde hazırlanır ve ödeme talebi evrakı ile birlikte il müdürlüğüne sunulur. İl müdürlüğü nihai rapor ve eklerini on beş gün içerisinde inceler. Mevzuata uygun olduğu tespit edilen yatırımlar için, son sayfasına “**Nihai Rapor .../.../... tarihinde incelenmiştir.**” ibaresi yazılan rapor il proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlilerince imzalandıktan sonra raporun bir nüshası yatırımcıya teslim edilir. Bir nüshası ise il müdürlüğünde muhafaza edilir. Ödeme için hazırlanan hak ediş Genel Müdürlüğe gönderilir. Nihai rapor ve ekindeki belgelerin eksik olması durumunda il müdürlüğü Genel Müdürlükten ödeme talebinde bulunmaz.

c) Uygun olmadığı tespit edilen nihai rapor ve ekleri için ise eksikliklerin yatırımın son tamamlanma tarihini aşmayacak şekilde giderilmesi hususunda yatırımcıya bilgi verilir. İl proje

yürütme biriminin nihai raporu 15 gün içerisinde inceleyeceği yatırımcılar tarafından göz önünde bulundurulmalıdır.

ç) ÇED raporu veya muafiyet belgesi, çevre izin lisansı veya çevre izin belgesi ve elektrik enerjisi üretilecekse elektrik sistem kullanım anlaşması nihai rapor aşamasında sunulmalıdır. Kapasite artırımı ile teknoloji yenileme ve/veya modernizasyon başvurularında ÇED raporu veya muafiyet belgesi yeni kapasiteye uygun olmalıdır.

10.2. YATIRIMIN TAMAMLANMASI

a) Yatırıma ait fiziki gerçekleşmenin tamamlanması, nihai rapor ve eklerinin idareye sunulması, idarece de kabul edilmesi ve ödemenin yatırımcının hesabına yatırılmış olması halinde yatırım tamamlanmış sayılır.

b) 2023 yılı Aralık ayı itibarı ile bütçeyi kullanma zorunluluğu bulunduğundan, projenin son tamamlanma tarihinde tamamlanmış olması gerekmektedir. Ancak, mücbir sebepler veya yasalarda/mevzuatta yatırımın uygulanmasını zorlaştıracak veya geciktirecek değişimler olmasından dolayı tamamlanamayan projeler için yatırımcı, yatırımın son tamamlanma tarihinden 1 (bir) ay önce gerekçeleri ile birlikte başvuru yapabilir. İl proje yürütme birimince düzenlenen uygunluk raporu ile projenin tamamlanma süresinin uzatılma talebi Genel Müdürlüğe iletilir. Genel Müdürlüğün de uygun görmesi halinde yatırımcıya yatırımı tamamlaması için iş takviminde belirtilen fakat mücbir sebepler dolayısıyla kaybedilen süre kadar ek süre verilir.

10.3. DEĞİŞİKLİKLER

10.3.1. BÜTÇE İÇİ DEĞİŞİKLİKLER

a) Hibe sözleşmesi öncesinde bütçe içi değişiklikler, hibeye esas proje tutarında bir artışa yol açmamak ve projenin temel amacını etkilememek, iş büyüklüğünde, kapasitede bir azalmaya ve proje konusunda değişikliğe yol açmamak şartıyla satın alma işleminden önce bir kez yapılabilir.

b) Hibeye esas proje tutarı içerisindeki makine, ekipman, malzeme ve inşaat işlerine ait bütçe kalemleri arasında, aktarım yapılacak bütçe kalemi tutarının en fazla %20'si oranında değişiklik gerçekleştirilebilir.

c) Yatırımcı bütçe değişikliği talebini gerekçeleri ile birlikte il müdürlüğüne bildirir. Konusu, amacı, niteliği ve niceliği değişmediği takdirde Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda projede bütçe içi değişiklik yapılabilir. Uygun görülen bütçe revizyonları takip eden ilk ödeme talebi ile birlikte il müdürlüğü tarafından proje toplam bütçesi tablosuna işlenir ve Genel Müdürlüğe bildirilir.

ç) Bütçe içi değişiklikler aynı katkı ile yapılması planlanmış işleri kapsamaz.

10.3.2. SERMAYE PAY ORANI VE İSİM DEĞİŞİKLİĞİ

a) Gerçek kişi olarak hibe desteği almaya hak kazanmış olan yatırımcı, uygulama veya izleme süresi içerisinde niteliğini il müdürlüğünün uygun görüşü ve Genel Müdürlüğün onayı ile tüzel kişiliğe dönüştürebilir. Ancak bu yeni durumda, gerçek kişi olan yatırımcının hisse oranı kurulacak olan tüzel kişilikte %51'in altına düşmemelidir.

b) Tüzel kişi ortaklarının sermaye pay oranı değişiklik talebi, bu hususu destekleyici belgelerle birlikte il müdürlüğüne iletilir. Bu talep sorumlulukların aynı şekilde devam etmesi koşulu ile il müdürlüğünün uygun görüşü kapsamında Genel Müdürlükçe değerlendirilir. Tüzel kişi ortaklarının sermaye pay oranı yatırımın izleme süresi sonuna kadar toplamda %51'in altında olamaz.

c) Tüzel kişiliğin unvan değişikliği yapması halinde ise değişikliği takip eden 5 (beş) iş günü içerisinde önceki ve sonraki ticaret sicil gazetesi, önceki ve sonraki yönetim kurulu kararı vb. belgeler il müdürlüğüne sunulur. İl müdürlüğü bu belgeleri on gün içinde Genel Müdürlüğe iletir.

ç) Yukarıdaki değişikliklerden herhangi biri gerçekleşmiş ise yatırımcı ile yeni durumun belirtildiği ek hibe sözleşmesi imzalanır. Ayrıca güncel uygulama rehberi eklerinde yer alan taahhütname de yeni duruma göre tekrar doldurularak il müdürlüğüne sunulur.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

11. ÖDEMELER

11.1. ÖDEME ÖNCESİ YERİNDE KONTROLLER

a) Ödeme öncesi yerinde kontroller, yatırımcının hibe sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerinin ve ödeme talebinde yer alan yatırım ve harcamaların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini kontrol etmek için il proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlileri tarafından yapılır.

b) Genel Müdürlük/il proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlileri, ödeme öncesi yerinde kontrolleri, hibe sözleşmesinin imzalandığı tarihten ödemenin yapıldığı tarihe kadar gerekli gördüğü her aşamada bildirimli veya bildirimsiz olarak gerçekleştirebilir.

c) Yatırımcı gerçek kişi ise kendisi veya vekili, tüzel kişi ise tüzel kişilik yetkilisi yerinde kontrol esnasında yatırımın uygulama adresinde bulunmalıdır.

ç) Yatırımcı, harcama kalemlerine ait bilgi, belge ve muhasebe kayıtlarını düzenli olarak tutmak, uygunluk kriterleri için destekleyici belgeleri bulundurmak ve yerinde kontrol sırasında istenmesi halinde il proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlilerine göstermek zorundadır.

d) Yatırımcı, hibe sözleşmesi kapsamında yer alan yapım işlerini sözleşmenin eki olan teknik projelerdeki ölçülere ve teknik özelliklere uygun olarak gerçekleştirmek zorundadır. İl proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlileri tüm yapım işlerinin ölçülerini, miktarlarını, teknik özelliklerini sözleşme ve ekleri ile yatırımcının ödeme talebinde sunmuş olduğu bilgilere göre kontrol eder. Herhangi bir uyumsuzluğun tespit edilmesi eksiklik olarak değerlendirilir.

e) Hibe sözleşmesi ve eklerinde uygun harcama kapsamında olan ve olmayan makine ve ekipmanların marka, model, teknik özellik, menşe ülke, fabrika seri numarası vb. bilgileri ödeme talebinde sunulan belgelerle uyumlu olmalı, bu makine ve ekipmanlar sözleşmenin ekinde bulunan makine yerleşim planına göre yerleştirilmiş olmalı, çalışabilir durumda olmalı ve projede belirtilen amaca uygun olarak kullanılmalıdır. İl proje yürütme biriminde görevli proje kontrol görevlileri bu kontroller sırasında herhangi bir uyumsuzluk tespit etmeleri halinde eksiklik olarak değerlendireceklerdir.

f) Eksiklik tespit edilmesi ve tespit edilen eksikliğin eksiliğin hibeye esas proje tutarının %5'ini aşmaması durumunda il müdürlüğü kesintili ödeme yapma kararı alabilir. Bu durumda il proje yürütme birimi tespit tutanağı düzenler. İl müdürünün onayladığı il proje yürütme raporu Genel Müdürlüğe bildirilir.

g) Hibe sözleşmesi ve ekleri kapsamında alınacak makine ve ekipmanlar ikinci el ve kullanılmış olmamalıdır.

ğ) Yatırımcı, projesini tamamladığı tarih itibarı ile izleme süresi sonuna kadar hibe sözleşmesinde zeyilname yapmadan yatırımında tadilat yapamaz ve mücbir sebepler hariç hiçbir koşulda yatırımını sözleşmede belirtilen amaç dışında kullanamaz.

h) Gerçek usulde vergiye tabi olmayan gerçek kişilerden demirbaş kaydı istenmez.

ı) Yatırımcı proje uygulaması sonunda Bakanlığın katkısına atıfta bulunacağı, nitelikleri güncel uygulama rehberi eklerinde belirtilen tabelayı ödeme talebi öncesinde yatırım uygulama sahasının en görünür kısmına yerleştirmiş olmalı ve uygulama sonrası izleme döneminin sonuna kadar yerinde bulundurmalıdır.

11.2. ÖDEMELER

a) Ödeme taleplerine ilişkin dokümanların formatı ve içeriği güncel uygulama rehberi eklerinde yer almaktadır.

b) Tespit tutanakları il proje yürütme birimi personeline iş bitimi sonunda yerinde yapılan tespitler sonucu tutulur. İl proje yürütme birimi personelinin gerekli görmesi halinde ara ödemelerde de tutanak düzenlenir.

c) Teslim tutanakları yatırımcı ile yüklenici/tedarikçi arasında düzenlenir.

ç) Yatırımcı ödeme aşamasında; 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş noter tasdikli serbest meslek makbuzu, fatura ile yükleniciye/tedarikçiye ödemesi gereken meblağın ödendiğine dair banka dekontu, süt sağım makineleri için ilgili güncel mevzuat kapsamında alınmış deney raporu ve makine, ekipman, malzeme ve hizmetin alındığına dair belgeleri il müdürlüğüne verir.

d) Posta veya kurye ile ayrıca ödeme belgesi göndermeye gerek yoktur.

e) Yatırımcılar ödeme talebine ilişkin il müdürlüğüne verecekleri dilekçenin (ÖDEK1) ekinde bulunan belgeleri, eksiksiz ve doğru olarak 2 (iki) nüsha halinde düzenleyeceklerdir. Yatırımcı katkı payına istinaden ödenen miktarı gösteren banka dekontları il müdürlüğü tarafından ilgili bankadan teyit edilecektir. İl müdürlüğü tarafından muhafaza edilecek olan bu belgeler Genel Müdürlük tarafından gerektiğinde incelenmek üzere istenebilecektir.

f) Nihai rapor ekinde sunulacak banka dekontunun tarihi, yatırımcıya verilecek ek süre içerisinde de olabilir.

g) Tebliğ kapsamında, yatırımcılardan her bir ödeme talebinde ve teminat iadesinde SGK'dan alınacak prim borcu olmadığına veya kapsama giren borçlarının tecil ve taksitlendirildiği ya da yapılandırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi gereklidir. Vergi ve SGK prim borçları ile ilgili olarak yasa gereği yeniden yapılandırma yapılmış ise, yapılandırmaya ilişkin resmî belgenin il müdürlüğüne ibraz edilmesi gerekir.

ğ) Borcu bulunan yatırımcılar borçlarını ödedikten sonra SGK'dan alacakları borcu bulunmadığını gösterir belgeyi getirdiklerinde il müdürlüğüne hak ediş ödemesine ait bilgilerin Genel Müdürlüğün veri tabanındaki elektronik ödeme tablosuna girişi yapılacaktır. Yatırımcıya yapılan ilk ödemeler geçici hesaplarda tutulur. İlk ödemenin yapılabilmesi için banka tarafından yatırımcıdan gerekli görülen belgelerin (kimlik belgesi, vergi levhası vb.) ibrazı istenir. Yatırımcıya daha sonra yapılacak ödemeler ise kendisine ait mevcut veya yeni açılacak banka hesabına otomatik olarak aktarılır.

h) 30/6/2007 tarihli ve 26568 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tahsilat Genel Tebliği (Seri:A Sıra No:1) ile yatırımcılardan istenecek vadesi geçmiş borç olarak değerlendirilen amme alacaklarından mükellefiyet kaydı bulunmayanlar herhangi bir vergi dairesinden söz konusu vergilerden mükellefiyet kayıtlarının olmadığına ilişkin belgeyi almaları halinde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranmaksızın gerekli ödeme/işlem yapılacaktır.

1) İl müdürlüğü tarafından düzenlenip Genel Müdürlüğe gönderilecek olan ödeme evrakları: Genel Müdürlüğün veri tabanında girişi yapılan hak ediş bilgilerinin yer aldığı elektronik ödeme tablosuna ait 2 (iki) adet veri tabanı çıktısı ve "Ödemeye Esas İcmal Listesi"; il proje yürütme birimi personeli ile il müdür yardımcısı veya il müdürü tarafından imzalandıktan sonra mühürlenerek 1 (bir) adedi üst yazı ekinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

i) İl müdürlüklerince veri tabanındaki elektronik ödeme tablosuna girişi yapılan ve onaylı veri tabanı çıktıları Genel Müdürlüğe ulaşan illere ait "Ödemeye Esas İcmal Listesi"nde adı geçen yatırımcıların ödemeleri, gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, tüzel kişilerin ise vergi numaraları esas alınarak tahakkuk işlemi gerçekleştirilerek Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderilir. Tahakkuka bağlanan "Ödemeye Esas İcmal Listesi" aynı zamanda Tarımsal Desteklemeler ve Finans Daire Başkanlığına da gönderilir. Ödemeler, gerekli işlemler tamamlandıktan sonra bütçe imkanları doğrultusunda Genel Müdürlük tarafından T.C. Ziraat Bankası kanalıyla yapılır.

j) Yatırımcının T.C. Ziraat Bankasında hesabının bulunmaması halinde, yatırımcıya yapılan ödemeler geçici hesaplarda tutulur. Ödemenin yapılabilmesi için banka tarafından yatırımcıdan gerekli görülen belgelerin (kimlik belgesi, vergi levhası vb.) ibrazı istenir. Belgelerin ibraz edilmesinden sonra ödeme, yeni açılacak banka hesabına otomatik olarak aktarılır.

k) Hibe desteği kapsamında yapılacak ödemelerin zamanının Bakanlık bütçe imkânları ile ilişkili olması nedeniyle Genel Müdürlüğe iletilen ödeme taleplerinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından o yılın bütçe tahsisatlarının serbest bırakılmasına yönelik talimat yayınlanana kadar hiçbir ödeme talebi işleme konulamamaktadır. Yatırımcılar tarafından bu husus planlamaları açısından dikkate alınmalıdır.

l) İl müdürlüğü ödeme belgelerini kontrol eder. Ödemelerin Tebliğ, güncel uygulama rehberi, uygulama sözleşmesi ve gerçekleştirmelere uygun yapılmasından il müdürlükleri sorumludur.

m) Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen satın alma işlemlerine yönelik olarak il müdürlüğünün uygun görüşü sonrası yatırımcılar ile yükleniciler/tedarikçiler arasında imzalanmış uygulama sözleşmesinin bir nüshasının il müdürlüğüne sunulmaması halinde o satın almaya ait hibe ödemesi yapılmaz.

n) Ulusal şebekeye bağlanmak üzere elektrik üretimine yönelik yenilenebilir enerji üretim tesisleri ile yenilenebilir enerjili diğer yatırım konularında, enerji üretimi ile ilgili olarak hibe sözleşmesi ekinde çağrı mektubunun, nihai ödemede de sistem kullanım anlaşmasının idareye sunulması halinde ödeme yapılır.

o) Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 700.000 TL ve üzeri bütçeye sahip yatırımlarda hibeye esas ilk ödeme talebi için kesilen fatura tutarı 700.000 TL'nin altında olamaz.

ö) Nihai ödemede banka dekontunun tarihi yatırımcıya verilecek ek süre içerisinde de olabilir.

p) Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği sabit yatırımlarına yönelik olarak proje sunan yatırımcılara ara ödeme yapılmaz. Proje bir bütün olarak bitirilmeden ve taahhüt edilen hayvan varlığı temin edilmeden ödeme yapılmaz.

r) Yatırımcılar tarafından yüklenicilere/tedarikçilere yapılacak ödemelerin; 28/7/2020 tarihli ve 31199 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı'nın 8 inci maddesi Finansman ve Ödemeler başlığı hükümlerine göre devlet bankaları aracılığı ile yapılması zorunludur.

s) Yatırımcı son ödemede KDV dâhil fatura tutarının tamamını veya ara ödemede KDV'nin tamamı ile KDV'siz tutarın %50'sini yüklenicinin/tedarikçinin banka hesabına yatırdıktan sonra ekinde dekontunun da yer aldığı ödeme talebini il müdürlüğüne sunar.

ş) Ara ödemede yatırımcı KDV'nin tamamı ile KDV'siz tutarın %50'sini yüklenicinin/tedarikçinin banka hesabına yatırmış ise faturanın kalan kısmını hibe ödemesini aldıktan sonra yüklenicinin/tedarikçinin banka hesabına yatırır. Bu kısım ile ilgili dekontu ise bir sonraki ödeme talebi ekinde il müdürlüğüne ibraz eder.

t) Ödeme yapılan makine ve ekipman alımı faturaları (e-fatura, e-arşiv fatura, e-serbest meslek makbuzu) üzerinde "Bu fatura için KKYDP kapsamında hibe desteği verilmiştir. Faturada belirtilen makineler, yatırımcıya nihai ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 3 (üç) yıl süreyle satılamaz." ibaresi bulunacaktır.

Yatırımcılar tarafından düzenlenecek ödeme evrakları

1. Ödeme belgeleri (Fatura, serbest meslek makbuzu)
2. Yatırımcı katkı payı bedelinin ödendiğine dair belge (Banka dekontu)
3. Uygulama sözleşmeleri listesi
4. Ödeme icmal tablosu

5. Hak ediş raporu ve eki destekleyici dokümanlar (Kapak, rapor ve metrajdan oluşmalıdır. Metraj sadece inşaat işleri için hazırlanıp yüklenici, yatırımcı ve il müdürlüğü tarafından imzalanmalıdır.)

6. Deney raporu (Süt sağım makinesi için)

Süt sağım makinesi için yatırımcının deney raporunu en geç nihai rapor ekinde sunması gerekmektedir. Yatırımın tamamlanmasını takiben Bakanlığın yetkilendirdiği ilgili kuruluşlardan biri tarafından mahallinde test yapılacak ve akabinde deney raporu düzenlenecektir. Bu işlem sırasında tedarikçi ve yatırımcının mutlaka hazır bulunmaları gerekmektedir. Düzenlenecek deney raporunun aslı il müdürlüğünde muhafaza edilecektir. Bu organizasyonun gerçekleştirilmesinden yüklenici/tedarikçi firma sorumludur.

7. İşletme tescil belgesi (Büyükbaş/küçükbaş/kanatlı hayvancılık sabit yatırımları için)

8. Tutanaklar:

a) İnşaat Tespit Tutanağı

b) Makine Ekipman Tespit Tutanağı

c) İnşaat Teslim Tutanağı

d) Makine Teslim Tutanağı

e) Hayvan Varlığı Tespit Tutanağı (Koyun, keçi ve manda sabit yatırımları için)

11.3. ÖDEME USULLERİ

a) Çek ile yapılan ödemeler uygun harcama olarak kabul edilmez.

b) Ödemeler banka dekontu ile nakit olarak veya kredi kartı ile yapılabilir.

11.3.1 KREDİ KARTI İLE ÖDEME

1. Yatırımcı kredi kartı slipini veya banka tarafından ıslak imza ve kaşe ile tasdiklenmiş ekstresini il müdürlüğüne ödeme belgesi olarak sunmak zorundadır.

2. Kredi kartı, yatırımcının gerçek kişi olması halinde yatırımcı adına, tüzel kişi olması halinde tüzel kişilik adına olmalıdır. Yatırımcının adı soyadı/unvanı kredi kartı slipinde yazmalıdır.

3. Yüklenicinin/Tedarikçinin, kredi kartı slipinin kendisine ait bir ödemeye ait olduğunu gösteren ve harcama kalemine ait faturanın tarihi ve seri numarasını yazdığı, kaşelediği ve imzaladığı belge de kredi kartı slipine/ekstresine eklenmelidir.

ON İKİNCİ BÖLÜM 12. DENETİM VE İZLEME

12.1. PROJE UYGULAMALARININ DENETİMİ VE İZLENMESİ

a) Program kapsamında yapılan tüm işlemler Bakanlık tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler il müdürlüğüne Genel Müdürlüğe sunulur.

b) Proje uygulamalarının kontrolü, izlenmesi ve denetimi ihtiyaç duyulduğunda Genel Müdürlükçe de yapılır.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

13. EKLERE AİT LİSTE

13.1. HİBE BAŞVURU FORMUNUN EKLERİNE AİT LİSTE

Hibe başvuru formu ekleri aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır. Hibe başvuru formu eklerinin sisteme girişleri “Elektronik Ortamda Başvuru Kılavuzunda” yer alan açıklamalar doğrultusunda eksiksiz olarak yapılacaktır.

13.1.1. Yatırım Projesi ve Başvuru Sahibi ile İlgili Bilgi ve Belgeler

- a) Yatırım Projesi
- b) Başvuru Sahibi

13.1.2. Proje Bütçe Tabloları

- a) Proje Bütçesi
 - İnşaat İşleri Alım Giderleri
 - Makine Ekipman Alım Giderleri
 - Aynı Katkı/Öz Kaynak Kullanım Giderleri
- b) Gider Gerekçeleri
- c) Finansman Kaynakları
- ç) Tahmini İş Takvimi

13.1.3. Yatırım İşletme Planı Dosyası

Güncel uygulama rehberinde formatı verilmiştir.

13.1.4. Hibe Sözleşmesi

Güncel uygulama rehberinde formatı verilmiştir.

13.1.5. Destekleyici Belgeler

Başvuru aşamasında verilmesi gereken destekleyici belgeler Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesinde açıklanmıştır.